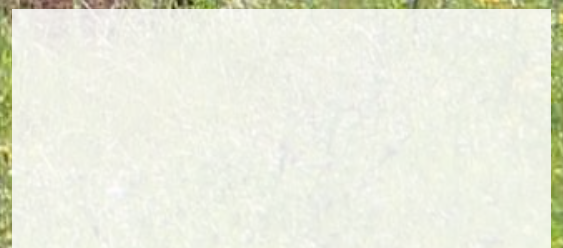

ISSN 1581-9027

zelena dežela

št. 183 / april 2024

Glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

» ROMAN
ŽVEGLJČ

predsednik

Prišla je pomlad in z njo se je začelo delo na kmetiji, obdelava zemlje, setev in sajenje ter zaščita pred škodljivci. Pomlad je tudi čas, ko nas, kmete, skrbi, kako bo vreme vplivalo na naše pridelke v letošnjem letu.

Izzivov pa je bilo v preteklem obdobju veliko. Kmetijske organizacije smo preklicale napovedani protest kmetov in se s kmetijsko ministrico Matejo Čalušič dogovorile, da bodo odslej pogajanja potekala drugače, ne več razpršeno, ampak osredotočeno na vsako temo posebej. Reševali bomo vseh trideset protestnih zahtev, ki so jih predlagali kmetje, sedem prioriternih pa smo delno že rešili. Odločitev, da protesta ne bo, ni bila lahka, vendar menimo, da smo s tem za kmete naredili največ. Izpogajali smo se, da bo vstop v ukrepe za kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP) možen tudi za nove kmetije, pri vodnih zadrževalnikih smo dobili zagotovilo, da bodo najboljša kmetijska zemljišča maksimalno zaščitena. Pri OMD izplačilih moramo najti strokovno utemeljitev, da so to ne samo okoljski, ampak tudi sonaravni ukrepi in morajo biti zato v celoti izvzeti iz obdavčitve. Pri znižanju pristojbine za vzdrževanje gozdnih cest bomo pridobili strokovno študijo o določitvi nove višine prispevka, ki ga je ustavno sodišče zamrznilo ob razveljavitvi nepremičninske zakonodaje.

Brez protesta smo dosegli zmanjšanje omejitve pri kmetovanju. Vlada je namreč sprejela novelo uredbe o pravilih pogojenosti, ki določa odstopanja od izvedbe nadzorov in sankcij za vsa pravila pogojenosti za kmetijska gospodarstva, ki na zbirni vlogi prijavijo deset hektarjev ali manj kmetijskih zemljišč. Glede na spremembo uredbe imajo vlagatelji zdaj možnost, da zahtevo po tako imenovanih štiriodstotnih neproizvodnih površinah izpolnijo tudi z rastlinami, ki vežejo dušik (metuljnice), ali vmesnimi posevki.

Pri zahtevi po najmanj 80-odstotni pokritosti tal v najbolj občutljivem delu leta na ornih zemljiščih in trajnih nasadih od 15. novembra do 15. februarja smo dosegli, da so na seznam izjem dodani še sladkorna pesa, jara žita, pivovarski ječmen, zelje, sončnice in hmelj. Dodatne izjeme pa bodo veljale že v letošnjem letu.

Želim vam uspešno opravljeno setev, zelene travnike in da nam bo vreme bolj naklonjeno, kot nam je bilo lani.

VSEBINA

NA KRATKO	Aktivnosti in dogodki	4
POGOVOR	Kmetje bodo bolj slišani, če govorijo z enim glasom	8
V SREDIŠČU	Kupci so plahe ptice	10
	Kmetijski izdelki na družbenih omrežjih	12
	Spremembe pri fitofarmacevtskih sredstvih	13
ZASTOPANJE	Predlog novele Zakona o zavarovanju cestnih vozil	14
	Manifest evropskih lastnikov gozdov	15
	Za pravočasno in pravilno oddajo zbirnih vlog	17
	Spremembe pri pravilih pogojenosti in drugih uredbah	18
	Drugi javni razpis za mlade prevzemnike in prenosnike kmetij	19
	Pridelki z ekoloških kmetij imajo vse več dobrih kupcev	20
SVETOVANJE	Ustanovitev panožnega krožka na temo naravovarstva	21
	Kako obvarovati drobnico pred zajedavci	21
	Varnost otrok na kmetiji	22
	Projekt BroilerNet	23
	Skrb za zdravje ljudi in varovanje okolja	24
PROMOCIJA	Dan je bil čudovit ...	25
	Kakovost s podeželja	29

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Obnova gozdnogospodarskih načrtov

Gozdnogospodarski načrti so osnova za gospodarjenje z gozdovi po posameznih enotah za desetletna obdobja. V letu 2025 se Zavod za gozdove pripravlja na obnovo načrtov za dvaindvajset gozdnogospodarskih enot. Vaše pobude in predlogi lahko veliko prispevajo k dobrim gozdnogospodarskim načrtom in upoštevanju želja lastnikov gozdov.

Na spletni strani »ZGS – Sporočila za javnost« je od začetka marca objavljen poziv za podajanje pobud za desetletne gozdnogospodarske načrte za omenjene gozdnogospodarske enote za obdobje 2025–2034, ki jih zainteresirani lahko podajo od 1. marca do 31. maja 2024. Gre za obvezen postopek, ki se ga ZGS mora držati po Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Zasebne lastnike gozdov na omenjenih območjih pozivamo, da svoje pobude pošljejo na naslove območnih enot ZGS in tako sodelujejo pri obnovi gozdnogospodarskih načrtov.

Spremembe Zakona o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije so neustavne

Ustavno sodišče RS je razveljavilo določbo, ki je omejevala kandidiranje v obvezne organe KGZS. Na neustavnost smo na zbornici opozarjali skozi celoten zakonodajni postopek.

Novela ZKGZ je bila sprejeta v oktobru 2023 in je prinesla omejitve pasivne volilne pravice na volitvah v organe KGZS. Bistvo zakonske spremembe je bilo v omejevanju kandidiranja v pomembnejše obvezne organe KGZS. Omejitev se je določila za tiste posameznike, ki so bili v obdobju zadnjih dveh let pred izvolitvijo v organe KGZS člani organov političnih strank na državni ravni, so opravljali najpomembnejše javne funkcije v organih EU, funkcije na državni in lokalni ravni ter zasedali pomembnejše uradniške položaje.

KGZS je skozi celoten zakonodajni postopek pristojne opozarjala na neustavnost predlagane rešitve. Neustavnost je potrdilo tudi mnenje dveh ustavnih pravnikov, ki ga je na zaprosilo KGZS pripravil Inštitut za ustavno pravo. Enako stališče je zavzela tudi zakonodajno-pravno služba državnega zbora, vendar je bila zakonska novela kljub vsem opozorilom potrjena. O neustavnosti novele je zaradi bližajočih volitev v organe KGZS absolutno prednostno odločalo Ustavno sodišče. Ob tej priložnosti se KGZS zahvaljuje državnemu svetu, ki je kot kvalificirani predlagatelj vložil pobudo za oceno ustavnosti novele ZKGZ. Ustavno sodišče je v svoji odločitvi U-I-216/23-12 odločilo, da se sporno določilo zadnje novele razveljavi. Članom zbornice na prihajajočih volitvah tako ne bo kršena pasivna volilna pravica.

Nekateri pomembni roki

Do kdaj?	Kaj?
22. 4. 2024	Podukrep 8.3 – Javni razpis za podukrep podpore za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov iz PRP 2014–2020 za leto 2024
22. 5. 2024	Podukrep M4.1 – Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva (zmanjšanje emisij toplogrednih plinov)
22. 5. 2024	Podukrep 5.2 – Razpis za obnovo kmetijskih gospodarstev po lanskih poplavah
7. 6. 2024	IRP24 – Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov
7. 6. 2024	IRP 30 – Medgeneracijski prenos znanja
31. 7. 2024	Šest čebelarških razpisov: za obnovo čebelnjakov; nakup čebelarške opreme; sofinanciranje zdravil za eko čebelarstvo; izdelavo satnic; sofinanciranje sadik medovitih rastlin ter vzdrževanje čebelnjakov in družin za prenos znanja
Do objave zaprtja	Podukrep 8.4 – 6. javni razpis za aktivnost Dela za odpravo škode in obnovo gozda iz PRP 2014–2020
Do porabe sredstev	Podukrep 8.4 – 3. javni razpis za operacijo Ureditve gozdnih vlak, potrebnih za izvedbo sanacije gozdov iz PRP 2014–2020

Nacionalna poklicna kvalifikacija

Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije imamo trenutno odprte razpise za nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) in s tem možnost za pridobitev NPK kot ene od možnosti za dokazovanje ustrezne izobrazbe oziroma ustrezne poklicne usposobljenosti. Prva preverjanja in potrjevanja so se že začela izvajati v začetku aprila, sedaj pa imamo odprte razpise za komisije, ki bodo 15. in 16. maja za vse štiri NPK s področja živilstva (predelave na tradicionalen način) in za pet NPK s področja kmetijstva, in sicer iz osnovnih kmetijskih dejavnosti: živinorejec, poljedelec, zelenjadar, sadjar in vinogradnik. Vloge sprejemamo še do 9. maja 2024.

Svetujemo vam, da s pripravo dokumentacije, dokazil in oddajo mape za pridobitev NPK ne odlašate, temveč je pripravite in pošljete čimprej.

Za vse dodatne informacije in pojasnila se lahko obrnete na kmetijske svetovalce na vašem območju, svetovalce na kmetijsko-gozdarskih zavodih in tudi na zbornični urad Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Svetovalci za NPK, ki jih imamo na območju cele Slovenije več kot trideset, vam bodo tudi pomagali pri pripravi osebne zbirne mape.

Nekateri pomembnejši dogodki

Kdaj?	Kaj?
Od 17. do 19. 4.	Megra – Sejem gradbeništva, učinkovite rabe energije, komunale, Gornja Radgona
Od 17. do 19. 5.	Dobrote slovenskih kmetij, Ptuj
Od 18. do 23. 5.	Kmetijski sejem, Novi sad

Aktivnosti in dogodki

Pregled dogajanj in novosti ter dejavnosti zbornice

Protestne zahteve se rešujejo

Predstavniki kmetijskih organizacij so z ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Matejo Čalušič podpisali dogovor, na podlagi katerega so odpovedali napovedani protest. Pogajanja glede protestnih zahtev se nadaljujejo.

Eden ključnih dosežkov pogajanj je dogovor glede vodnih zadrževalnikov. Kmetijske organizacije so z Ministrstvom za naravne vire in prostor dogovorile protokol, po katerem se bo umeščala vodna infrastruktura. »S tem se maksimalno ščiti najboljša kmetijska zemljišča. Če bo prišlo do posega na kmetijsko zemljišče, se individualno obravnava vsako kmetijo in se za vsako kmetijo naredi tudi sanacijski načrt.« je povedal predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Roman Žveglič.

Druga pomembna zaveza ministrstva je, da bo vstop v ukrepe za kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (KOPOP) možen tudi novim kmetijam. Tisti kmetje, ki se lani niso vključili, bodo sedaj imeli to možnost. Kmetje, ki so že v KOPOP ukrepu, pa bodo lahko povečali vključene površine. »Ključno je bilo, da smo si v tistem trenutku izpogajali, da so za KOPOP programe možni tudi novi vstopi v te programe z letom 2024 in da je možno povečanje površin za tiste, ki so vanje vstopili v letu 2023.« je dejal Žveglič.

Pri zahtevi po izvetju izplačil za območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko pridelavo (OMD) bo potrebno dodatno usklajevanje, saj je treba najti strokovno utemeljitev rešitev, da so to ne samo okoljski, ampak tudi sonaravni ukrepi in morajo biti zato v celoti izveti iz obdavčitve.

Ukrepi kmetijske politike za leto 2024 se bodo izplačevali po terminih in rokih, kot so veljali v preteklih letih. Glede pogojenosti oziroma načina kmetovanja na vodovarstvenih pasovih in obvezne 4-odstotne prahu so pogajanja v zaključni fazi. Še vedno pa se iščejo rešitve glede pristojbin za gozdne ceste.

Pogajanja o tridesetih protestnih zahtevah se nadaljujejo, vendar na drugačen način. Nerešene ali delno rešene zadeve se bodo odselej zapirale v ožjih skupinah, ki bodo usmerjeno reševale dotično problematiko.

Več o nadaljevanju pogajanj in rezultatih le-teh lahko spremljate na naši spletni strani www.kgzs.si/pogajanja.

Že 13. redna seja sveta KGZS

Svet KGZS je konec marca sprejel letno poročilo KGZS za leto 2023, letno poročilo kmetijsko-gozdarskih zavodov za leto 2023 in letna poročila območnih enot ter Inštituta za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu in gozdarstvu Maribor.

Predsednik KGZS Roman Žveglič je glede podpisa dogovora z vlado o protestnih zahtevah povedal, da se pogajanja nadaljujejo, vendar v drugačni obliki: »Se pogajanja nadaljujejo, vendar ne tako, da bo skupaj sedelo šest nevladnih organizacij s svojimi predstavniki nasproti predstavnikom ministrstev, kot so MKGP, MF, MNVP ... S takšnim načinom smo zaključili. V bodoče se pogovori in usklajevanja nadaljujejo v ožjih skupinah, in sicer po vseh točkah, ki so bile dane v protestnih zahtevah.«

Svet se je seznanil s pripombami na besedilo predloga tretje spremembe strateškega načrta 2023–2027. Spremembe je pripravilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) na osnovi zahtev Evropske komisije.

Svet KGZS se je seznanil s pripombami na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih. Glavna cilja zakona sta uresničitev odločbe Ustavnega sodišča ter določitev postopka izvajanja Izvedbene uredbe Komisije EU. Med drugim se spremeni izraz poklicnega uporabnika; drugim osebam (vrtilčkarji) FFS ne bodo več na voljo za poklicno rabo, pač pa le FFS, ki so dovoljena v ekološki rabi. Prav tako se vzpostavi sistem vodenja evidence o nakupu FFS.

Spreminja se tudi zakon o obveznih zavarovanjih v prometu. Kmetijske organizacije so z dopisom na Ministrstvo za finance 10. novembra 2023 predlagale, da se lahki priklopniki in traktorski priklopniki do pet ton največje dovoljene mase izvzamejo iz ločenega zavarovanja in za njih jamči zavarovanje vlečnega vozila. Te izjeme na nivoju EU ni bilo mogoče uveljaviti, je pa bila v sodelovanju med KGZS, MKGP in MF pripravljena določba, ki bo za navedeni dve skupini priklopnikov omogočala sklenitev zavarovanja na polici vlečnega vozila, za delovne stroje in motokultivatorje pa z lastno zavarovalno polico. Svetniki KGZS so se prav tako seznanili s spremembo GAEC standardov iz predloga Uredbe o spremembi Uredbe o pravilih pogojenosti.

Dobro počutje rejnih živali

Dobrobit živali je zapleten in večplasten pojem z znanstvenimi, etičnimi, ekonomskimi, kulturnimi, socialnimi, verskimi in političnimi razsežnostmi ter zbujajo vedno večje zanimanje civilne družbe. V zadnjem desetletju pri razumevanju vprašanja dobrobiti živali prihaja do precejšnjih sprememb. Nova znanstvena dognanja in napredek strok, ki se vsebinsko ukvarjajo z živalmi, omogočajo bistveno boljši vpogled v okoliščine, ki vplivajo na počutje oziroma dobrobit živali.

Zato smo na KGZS v sodelovanju z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) ter Veterinarsko zbornico Slovenije pripravili seminar Dobro počutje rejnih živali. Tako so v ponedeljek, 11. marca, v prostorih KGZS v Ljubljani predstavniki omenjenih organizacij prenesli svoje izkušnje in nasvete, kako ustrezno zagotoviti dobro počutje rejnih živali. Predsednik Veterinarske zbornice dr. Ožbalt Podpečan je predstavil pogled veterinarjev praktikov na dobro počutje rejnih živali in kakšno je dejansko stanje na

terenu. Delo inšpekcije za UVHVVR in najpogostejše napake, ki jih zaznajo uradni veterinarji pri svojem delu, je predstavil dr. Branko Podpečan iz UVHVVR.

Na drugi strani sta mag. Gašper Cerar in Janja Virant iz pravnega sektorja na uradu KGZS svetovala, na kaj mora biti pozoren rejec pri obisku veterinarskega inšpektorja. Svoje izkušnje z obiski inšpektorjev in kako se je lotil odpravljanja nepravilnosti, ki jih je ugotovil veterinar, pa je delil rejec Primož Pevec.

Posnetke predavanj si lahko ogledate na spletni strani zbornice www.kgzs.si/za-medije/tv-zelena-dezela.

O težavah na vodovarstvenih območjih

Člani Strokovnega odbora za vodovarstvena območja (VVO) so se 28. februarja sestali na šesti redni seji, na kateri so se jim pridružili tudi predstavniki Ministrstva za naravne vire in prostor (MNVP) ter Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in predsednik KGZS.

Obravnavali so novo Uredbo o nadomestilu zaradi zmanjšanja dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima, težave, ki jih v praksi povzročata razmejitev GERK-ov na dva različna vodovarstvena režima, in osnutek Uredbe o vodovarstvenih območjih za javno oskrbo s pitno vodo v občini Krško. Člani so izrazili zadovoljstvo in zahvalo MNVP, da so v novi uredbi o nadomestilih upoštevali spremenjeno metodo izračuna izpada dohodka in so zato kmetje upravičeni do višjih nadomestil. Kljub temu pa je ostalo še nekaj odprtih vprašanj. Med drugim so izpostavili problematiko VVO I, kjer se območje deli na A in B pas, vendar so do denarnega nadomestila upravičene le površine na A pasu, na B pa ne. Zato so se dogovorili, da bodo najprej preverili obsežnost te problematike tako, da bodo pridobili podatke o tem, koliko kmetij in koliko kmetijskih površin je v pasu B. Na osnovi teh podatkov in ponovnega pregleda zahtevanih ukrepov vodovarstvenega režima v coni B bodo pripravili predlog rešitve.

Glede na to, da je lahko en GERK pod dvema različnima režimoma, saj poteka meja različnih režimov preko GERK-a, je to problem v praksi. Meje VVO I bi morali določiti življenjsko po poteh, cestah, naravnih mejah. Razpravljali so o možnosti, da se cel GERK vključi v režim, če je večji del GERK-a v režimu, oziroma izključi, če je majhen del GERK-a v režimu. Na osnovi pojasnil MNVP in MKGP so ugotovili, da bi lahko to problematiko rešili le s spremembo predpisov in strokovnih podlag za postavitve mej VVO I, zato do končne rešitve niso prišli.

Nadalje so govorili o VVO uredbi v občini Krško, ki močno zastruje vodovarstveni režim, saj popolnoma prepoveduje uporabo vseh kemičnih sredstev za varstvo rastlin, tudi sredstev, ki se uporabljajo pri ekološkem kmetovanju. Izrazili so skrb, da se bo prepoved razširila na vsa VVO I v državi, in hkrati zahtevo, da se jim predstavi strokovne osnove za takšno odločitev. Sprejeli so sklep, da

se niti v že veljavnih niti v novih VVO uredbah ne sme spreminjati zahtev vodovarstvenega režima, saj vsaka sprememba onemogoča načrtovanje kmetovanja in lahko usodno vpliva na kmetije na teh območjih.

Vključitev v vzorec FADN 2024

Nekoliko pozneje kot v preteklih letih so letos z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano poslali pogodbe za vključitev v vzorec FADN za leto 2024. Na ministrstvu so pripravili seznam za pošiljanje; pogodbe so poslali vsem kmetijam, ki so sodelovale v vzorcu FADN v letu 2023, z izjemo tistih kmetij, ki so z letom 2023 zaključile obveznost poročanja. V vzorcu namreč sodelujejo tudi tiste kmetije, ki so v preteklih letih prejele sredstva skupne kmetijske politike v okviru javnih razpisov (npr. za investicije v naložbe ali prevzem kmetij s strani mladih prevzemnikov) in morajo letno poročati, FADN pa je ena od ustreznih oblik poročanja. Razlog, da se na ministrstvu niso odločili, da bi poslali pogodbe tudi tem kmetijam, je, da se veliko kmetij odloči za vodenje FADN in sodelovanje v vzorcu le za čas obveznosti, in ker se v preteklih letih te kmetije niso pogosto odločile za nadaljevanje vodenja FADN, so bile tokrat izvzete s seznama.

Kar pa nikakor ne pomeni, da tudi te kmetije niste povabljene, da se odločite za sodelovanje v vzorcu 2024. Potrebno je le, da to svojo odločitev sporočite na ministrstvo, bodisi preko vašega svetovalca ali koordinatorja na zavodu ali pa direktno, in ministrstvo vam bo v naslednjem »krogu« poslalo pogodbo v podpis.

V vzorec 2024 pa je ministrstvo povabilo tudi vse nove »obveznike«, ki ste uspešno kandidirali na javne razpise. Posebej veseli pa bodo, če se boste za vodenje FADN odločile nove kmetije pristo- voljno in za to boste prejele tudi denarno nagrado.

Še je torej čas za vašo vključitev. Za pomoč in informacije v zvezi s pogodbami ali kasneje glede vodenja in pravnega zapisovanja podatkov se vedno lahko obrnete tudi na vašega svetovalca.

Letno srečanje Združenja turističnih kmetij Slovenije

V Prevaljah, natančneje v vasi Šentanel na Koroškem, je sredi marca v Gostišču Marin potekalo štirindvajseto srečanje članov Združenja turističnih kmetij Slovenije (ZTKS). Za pogostitev z značilnimi koroškimi dobrotami je poskrbelo šestnajst turističnih kmetij Koroške regije. Prisotne je sprejel predsednik Združenja turističnih kmetij Slovenije Jože Soklič. V pozdravu nagovoru se je zahvalil vsem, ki na različne načine sodelujejo pri društvenih aktivnostih. Izpostavil je pomen povezovanja in poudaril pomen dobrega zastopanja interesov članov združenja na ravni države. V skladu z razvojem kmetijstva so namreč v teku prilagajanja uredbe o dopolnilnih dejavnostih.

Prevalje predstavljajo eno od dvanajstih občin v Koroški regiji, je med drugim povedal župan občine dr. Matija Tasič in osvetlil pomembno vlogo kmetij, ki odpirajo svoja vrata in gostijo obiskovalce. Poleg hrane jim koroške kmetije lahko ponudijo veliko več. Območje odpira številne možnosti preživljanja prostega časa, zgodovinske zanimivosti in naravne lepote, ki na to območje privabljajo obiskovalce z različnih koncev sveta. Da je izziv kmetovati na gorsko-višinskih kmetijah in si z delom zagotoviti preživetje, ki ga uspešno udeležajo turistične kmetije, je poudaril podžupan Dravograda Robert Plimon. Pomen turizma na kmetiji, ki ob nujnem znanju in osebnosti širini celotne družine predstavlja priložnost za izboljšanje dohodkovnega položaja kmetij, še posebej tistih manjših, je izpostavila Tatjana Vrbošek z oddelka za odnose z javnostmi Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Poudarila je ključno vlogo turističnih kmetij kot promotorjev kmetijstva in podeželja, ki s svojim delom omogočajo neposreden vpogled v načine in vrednote kmetovanja ter s tem prispevajo k ohranjanju kmetijske in kulinarčne dediščine slovenskega podeželja.

Medgeneracijski prenos znanja

Objavljen je javni razpis za intervencijo IRP 30 Medgeneracijski prenos znanja. To je intervencija, na katero vlogo lahko odda prenosnik kmetije, ki se obveže, da bo skupaj s kmetijo svojemu nasledniku predal znanja in izkušnje, pridobljene z opravljanjem kmetijske dejavnosti na prenesenem kmetijskem gospodarstvu.

Cilj te intervencije je usposobiti mladega prevzemnika za nadaljevanje kmetijske dejavnosti na prenesenem kmetijskem gospodarstvu. Za ta javni razpis je na voljo 3,29 milijona evrov nepovratnih sredstev. Prenosnik, ki izpolnjuje vse razpisne pogoje, prejema izplačilo tri leta, in sicer po 3.600 evrov na leto, skupaj 10.800 evrov. Do podpore so upravičeni prenosniki kmetije, ki so bili v zadnjih dvajsetih letih vsaj deset let nosilci kmetijskega gospodarstva, ni pa pogoj, da je to zaporednih ali zadnjih deset let, in so petkrat oddali zbirno vlogo za isto kmetijo. Pogoj, ki ga morajo izpolnjevati, je tudi, da so bili vsaj sedem let vključeni v obvezno ali prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti, a ne več kot pred dvajsetimi leti. Vlogo lahko oddajo tudi tisti, ki so upokojeni, če izpolnjujejo prej omenjena pogoja. Do te podpore niso upravičeni tisti, kjer prejemniki kmetije niso zavarovani iz kmetijske dejavnosti. Pri točkovanju vloge se bodo upoštevale še starost prenosnika, lokacija kmetije ter kakovost načrtovanega prenosa znanja in izkušenj.

Srečanje kmetijskih organizacij z evropskim kmetijskim komisarjem

Konec februarja so ob zasedanju kmetijskih ministrov poleg protestnih zahtev svoje zahteve predstavile tudi različne evropske kmetijske organizacije. Med njimi so bile tudi slovenske organizacije, ki so se strinjale s podanimi predlogi evropskih kmetov, dodali pa so še točke, ki so še posebej pomembne za slovenske kmete.

Kmetije iz različnih evropskih držav so med drugim izpostavili potrebno regulacijo na področju volkov in drugih zveri ter regulacijo laboratorijsko pridelanega mesa. Potrebno je ustaviti uredbo EU o krčenju gozdov in trenutni zakon o spremljanju tal in gozdov, ki je v razpravi. Zaustaviti je potrebno vse trgovinske sporazume, ki negativno vplivajo na evropsko kmetijstvo. Dodali so, da je kljub prihajajočim evropskim volitvam pomembno, da se rešitve izvajajo hitro, a strateško. Potreben je namreč stalen proces za izboljšanje vloge kmetijstva v Evropi in ne le pred volitvami. Mladi kmetje potrebujejo boljše perspektivo za kmetije naših staršev, ki so jih že prevzeli ali jih še želijo prevzeti.

Anja Fortuna iz Zveze slovenske podeželske mladine je predstavljala slovenske kmetijske organizacije pred evropskim komisarjem za kmetijstvo Januszem Wojciechowskim ter ministri za kmetijstvo Belgije, Madžarske in Poljske. Poleg strinjanja z ostalimi predlogi je

poudarila predvsem pomembnost zavedanja, da je evropsko kmetijstvo izjemno raznoliko, zato je pomembno to raznolikost upoštevati in dejanske ukrepe prilagajati glede na potrebe določenega okolja. Izjemno pomembno je tudi, da se za vsakršna koli bremena, bodisi okoljska ali druga, zagotovi pravična denarna nadomestila, hkrati pa je potrebno konkretno zmanjšati birokratska bremena in zagotovitev pravične prehranske verige. Dodala je tudi, da je potrebno korenito razmisliti o tem, ali Natura 2000 še ustreza potrebam današnjega časa, in to tudi spremeniti.

Med drugim je evropski komisar podal zagotovila, da se bo zmanjšala zaščita volkov in da EU ne bo finančno spodbujala pridelave mesa v laboratorijih. Strinjal se je s tem, da nobena pravila, ki bodo v dodatno breme kmetov, ne smejo biti vzpostavljena brez finančnih nadomestil. Predstavil je tudi žalostno statistiko, da je v zadnjem desetletju v EU ugasnilo kar deset milijonov kmetij. To nakazuje na dejstvo, da kljub vsemu govorjenju kmetijstvo še vedno ostaja prepuščeno neizprosnim razmeram trga.

Kljub temu, kar je povedal evropski komisar za kmetijstvo Janusz Wojciechowski, pa so se prisotni predstavniki kmetov strinjali, da konkretnih zadovoljivih sprememb ni na vidiku in da bo potrebno še naprej opozarjati na krizno situacijo evropskega kmetijstva.

Poziv k prijavi škod po zavarovanih živalskih vrstah

Člane Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pozivamo, da čim bolj dosledno prijavljajo škodo, saj se tako dobiva bolj realna slika o škodah.

Škodo prijavi oškodovanec v roku treh dni od dneva, ko je škodo opazil, s pisno prijavo (istočasno lahko tudi ustno) območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije, kjer je nastopil škodni dogodek. Pooblaščenec v roku dveh dni po prijavi škode opravi ogled kraja dogodka in na kraju samem sestavi zapisnik. Oškodovanec in pooblaščenec lahko kot udeležence na ogled povabita tudi druge osebe, kot so predstavniki lovskih organizacij, policije, inšpekcije, ministrstva, KGZS ... Oškodovanec in pooblaščenec lahko takoj ali najpozneje v osmih dneh skleneta sporazum o višini odškodnine. Če se oškodovanec ne strinja s predlagano višino odškodnine, lahko pošlje vlogo na Ministrstvo za naravne vire in prostor, v kateri pojasni, zakaj zahteva višjo odškodnino, kot mu je bila predlagana, in priloži ustrezna dokazila.

Naj spomnimo, da je enak postopek za prijavo škode tudi, kadar gre za škodo od divjadi na nelovnih površinah (naselja in zaselki, vrtovi, nasadi, sadovnjaki, drevesnice in intenzivne kmetijske kulture, ograjene z ograjo, ki ne dovoljuje prehoda zajcu ali parkljesti divjadi, itn.), s to razliko, da je plačnik škode Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Seznam pooblaščenec za cenitev škod po zavarovanih vrstah je objavljen tudi na spletni strani KGZS na podstrani Gozdarstvo in lovstvo/Škoda po divjadi in zavarovanih vrstah.

Financiranje veterinarskih pregledov za večjo biovarnost

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je pozvala Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, da ponovno zagotovi finančna sredstva za redne letne veterinarske preglede kmetijskih gospodarstev. Ti pregledi prispevajo tako k dvigu biovarnosti v rejah domačih živali kakor tudi k izvajanju dobrega počutja rejnih živali.

Za obnovo narave, a ne na račun kmetov

Evropski poslanci so konec februarja potrdili Uredbo o obnovi narave, ki predvideva, da bodo članice do leta 2030 sprejele ukrepe za rehabilitacijo vsaj 30 odstotkov habitatov, ki trenutno niso v dobrem stanju. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) meni, da je treba uredbo dopolniti z rešitvami, ki bodo zaščitile pravice kmetov in zagotovile sredstva za njeno izvajanje.

Največja skupina evropskih kmetov, Copa-Cogeca, kjer se združujejo kmetijske zadruge in druge organizacije, pravi, da je naklonjena obnovi narave, ampak obžaluje, da je bila uredba sprejeta s pomankljivostmi. Ena ključnih težav, ki jo izpostavljajo, je vprašanje financiranja pri izvajanju uredbe. Kmetje bodo namreč potrebovali

kratkoročno finančno podporo za izvajanje sprememb, prilagoditev in omejitev, ki jih predvideva uredba.

Mnenju Cope Cogece se pridružuje tudi KGZS. Uredbo oziroma načrt za obnovo narave po državah je treba dopolniti z rešitvami, ki bodo zaščitile pravice kmetov. Za vse omejitve, prepovedi in prilagoditve bo potrebno kmetom zagotoviti ustrezna nadomestila. KGZS prav tako poudarja, da v Sloveniji že obstaja vrsta predpisov in območji, ki ščitijo habitate ter hkrati predstavljajo izjemno velike omejitve za opravljanje kmetijske dejavnosti (obseg območja Natura 2000, OOTT, številni krajinski parki ...).

Pri sprejemu uredbe gre za precejšen korak nazaj na tem področju, saj je v nasprotju s priporočili Evropske komisije za prihodnost kmetijstva, ki temeljijo na sodelovanju s kmeti in lastniki zemljišč pri ohranjanju narave in jasno zagovarjajo politiko spodbud namesto prepovedi. Obstaja tudi upravičen strah, da bo uredba za kmete in lastnike gozdov prinesla nove administrativne obveznosti spremljanja in poročanja o stanju ohranjenosti površin.

Prepoved uporabe drv umaknjena

Odbor DZ za infrastrukturo, okolje in prostor je iz besedila predloga zakona črtal določbo, ki je prepovedovala projektiranje in vgradnjo kotlov na lesno biomaso za novogradnje v strnjениh naseljih. Določba je bila črtana tudi zaradi zahteve KGZS, ki je kot zastopnica kmetijske in gozdarske dejavnosti ostro protestirala proti kakršnekoli omejevanju lesne biomase. Lesna biomasa je namreč v Sloveniji najpomembnejši obnovljiv vir energije, ki se trajnostno pridobiva v skladu z gozdnogospodarskimi načrti. Površina gozdov v Sloveniji znaša skoraj 1.176.542 hektarov, kar predstavlja 58 odstotkov površine države. Lesna biomasa je v Sloveniji zelo pomemben energent. Največ lesne biomase v energetske namene porabijo gospodinjstva. Z lesno biomaso se v Sloveniji ogreva 240.000 gospodinjstev.

KGZS je prav tako predlagala dopolnitev določbe, ki omogoča razlastitve investitorjem, ki pristopijo k gradnji elektrarne, večje od 10 MW. Na KGZS razlastitvi ostro nasprotujemo, saj je predvsem v primeru gradnje sončne elektrarne na kmetijskih površinah treba razmerja prednostno urejati z vzpostavitvijo zakupnega razmerja. Glede na to, da sončna elektrarna velikosti več kot 10 MW pokrije približno 3 hektare kmetijskega zemljišča in ima hkrati omejeno življenjsko dobo, predlagamo, da se po zgledu sosednjih držav sprva predlaga sklenitev dolgoročnega zakupnega razmerja. Lastniki nepremičnin pa bi bili upravičeni do ustrežne mesečne oziroma letne rente. Na ta način se ne »izgublja« kmetijskih površin, ampak se jih samo začasno izvzame iz kmetijske rabe (čas življenjske dobe sončne elektrarne), kasneje pa lastnik z njimi spet samostojno upravlja in jih morebiti uporabi tudi za pridelavo hrane.

**Bodite obveščeni o delu KGZS
in novostih na naši spletni
strani!**

Prijavite se na e-novice:

www.kgzs.si/prijava-enovice

Kmetje bodo bolj slišani, če govorijo z enim glasom

Pogovor z evropskim poslancem, pobudnikom iniciative Pametna vas in kmetom Francem Bogovičem

V drugem mandatu ste kot član odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (AGRI) zelo aktivno spremljali kmetijsko politiko, politiko razvoja podeželja. Zelo dobro poznate izzive, s katerimi se soočajo slovenski in evropski kmetje ter podeželani. Vaša iniciativa za Pametne vasi je v tem času postala eden izmed temeljnih gradnikov razvoja podeželskih skupnosti v EU. Nam lahko poveste kaj več o tem?

Drži, pobudnik iniciative Pametne vasi sem bil že v svojem prejšnjem mandatu evropskega poslanca, v sedanjem mandatu pa jo dodatno nadgradil. Cilji iniciative so sedaj vključeni v ključne strateške dokumente EU s področja razvoja podeželja. Sprejeta je dolgoročna vizija razvoja podeželskih območij, vzpostavljena koordinacijska skupina za Pakt za podeželje, katere član sem tudi sam in v kateri pripravljamo predloge celovitih rešitev za razvoj in modernizacijo evropskega podeželja. Na tej podlagi se bodo nato oblikovali predlogi politik razvoja podeželja za obdobje po letu 2027. Na področju kmetijske proizvodnje je že aktualna reforma SKP vzpostavila okvir za širšo uporabo sodobnih tehnologij in novih metod kmetovanja, ki obenem povečujejo produktivnost, lajšajo delo in zmanjšujejo vpliv proizvodnje na naravne vire. Roboti za molžo mleka v povezavi z doziranjem krmil, sodobne škroplilnice, trosilniki mineralnih gnojil z GPS vodenim traktorjem, precizno spremljanje bolezni in škodljivcev, sodobne sortirnice sadja in še mnogo drugih naprednih tehnologij je že na slovenskih kmetijah in SKP to spodbuja. Ključni izziv pa je, kako te tehnologije na-

rediti dostopne malim kmetijam. Povezovanje kmetij in namem ter plačilo storitev je nekaj, kar bomo morali v Sloveniji bolje razviti.

Kmete v Sloveniji in Evropi je zelo vznemiril predlog Uredbe o trajnostni rabi FFS (SUR), ki je med drugim predlagal cilj zmanjšanja rabe FFS za 50 odstotkov do leta 2030. Skupaj s slovenskimi kmetijskimi organizacijami ste aktivno nastopili tako proti predlogu SUR kot proti uredbi o obnovi narave, ki prav tako »cilja« na evropskega kmeta. Kaj je največja težava teh predlogov zakonodaje in zakaj so evropski kmetje tako ostro reagirali nanje?

Letos je leto upravičeno jeznih kmetov.

Predlog uredbe SUR in "trmarjenje" predlagateljice Evropske komisije (EK) je spravil na noge praktično vse evropske kmete. Kot pogajalec

politične skupine EPP o tej zakonodaji sem že od vsega začetka nastopil ostro in dejal, da bruseljski birokrati nimajo pravice določati, na kateri parceli v Sloveniji se sme ali ne sme škropiti. V primeru uveljavitve uredbe v Sloveniji na kar 41 odstotkih vseh kmetij-

skih površin ne bi smeli uporabljati nobenih FFS. Na pridelavo terana na Krasu bi lahko pozabili, sadjarji in vinarji bi bolj kot sodobne škroplilnice potrebovali motorne žage za sekanje nasadov, povečala bi se birokracija. Zato sem zelo vesel, da sem tudi sam kot odgovoren za Evropsko ljudsko stranko naredil veliko, da je prišlo do zavrnitve te uredbe v Evropskem parlamentu (EP), EK pa jo je zdaj tudi v celoti umaknila. Uredbe o obnovi narave nam v EP sicer ni uspelo zavrniti, je pa sedaj zdrava pamet vendarle srečala večino

evropskih ministrov za okolje, ki blokirajo njeno uveljavitev. Upam, da tudi ta predlog pade v vodo, saj bi zmanjšanje kmetijskih površin zaradi

varovalnih ukrepov pomenilo manjšo proizvodnjo, dvig cen hrane ter še večjo odvisnost od uvožene hrane. S kmeti je potreben resen in realen pogovor o njihovih težavah, jim priznati njihovo pomembno vlogo v družbi ter odpraviti škodljive ukrepe, ki jih postavljajo v

neenakopraven položaj proti konkurenci iz tretjih držav. K sreči se je tega vendarle začela zavedati tudi EK.

Takšni nespametni predlogi zakonodaje so tudi eden izmed razlogov za vseevropske kmečke punte, ki smo jim priča zadnje mesece. Kakšno je vaše mnenje o teh protestih? So po vašem mnenju upravičeni?

Protesti evropskih kmetov so vsekakor upravičeni, saj naslavljajo zahteve, ki so življenjskega pomena za njihov obstoj. Te zahteve so zlasti zvišanje prihodka kmetov z bolj pošteno določitvijo cen, večja regulacija uvoza hrane iz tretjih držav, kjer so standardi pridelave nižji, in zmanjšanje neznosne birokratizacije v kmetijstvu. Kot že omenjeno, olje na ogenj nezadovoljstvu prilivajo še nespametna okoljska pravila, ki

jih sprejemajo EU in posamezne države. Treba pa je priznati, da je ravno vztrajno ponavljanje in opozarjanje na težave botrovalo temu, da je EU vendarle začela prihajati naproti zahtevam kmetov. EK je tako pred kratkim predlagala korenite spremembe uredb SKP, ki zmanjšujejo okoljske zahteve za kmete in jih bomo v EP sprejeli po nujnem postopku. Prav tako se obetajo konkretne omejitve pri uvozu hrane iz Ukrajine, višje carine na hrano iz Rusije, trgovinski sporazum z državami Južne Amerike (Mercosur) je na mrtvi točki, pripravljajo se spremembe na področju verige preskrbe hrane v smeri zagotovitve bolj poštenega dohodka za kmete itd. Kot že omenjeno, je umaknjena uredba SUR, uredba o obnovi narave je obstala. Najodgovornejši na ravni EU so slišali kmete, seveda pa je treba storiti še več. Nevladniki nam očitajo, da je to le nabiranje glasov pred volitvami, a menim, da temu ni tako. Ogrožanja prehranske varnosti si v EU enostavno ne moremo privoščiti. Če kdo, to vedo prav kmetje. In če je bilo leto 2019 leto »zeleno« Grete

Thunberg, je leto 2024 absolutno leto (upravičeno) jeznih kmetov.

V preteklih letih ste v Evropskem parlamentu sprejeli tudi številne predstavnike različnih kmetijskih organizacij iz Slovenije. Kako bi ocenili vaše sodelovanje s predstavniki slovenskih kmetov in sodelovanje med njimi?

V EP sem res gostil veliko slovenskih kmetov in kmetov, ki so se prek različnih združenj udeleževali tako stro-

kovnih ekskurzij po Belgiji, Nizozemski ali Franciji kot »običajnih« obiskov EP. Gostil sem članice in člane različnih govedorejskih društev, svetovalnih služb, sindikata kmetov, zveze kmetov, podeželsko mladino idr. Na lanskoletno konferenco politične skupine EPP o prihodnosti EU kmetijstva sem povabil predstavnike vseh ključnih slovenskih kmetijskih organizacij, ki so se sestali tudi z ostalimi evroposlanci iz Slovenije in jim predstavili izzive, s katerimi se soočajo. Vsako leto slovenskemu

inovativnemu mlademu kmetu že od leta 2016 dalje omogočim zastopanje Slovenije na Evropskem kongresu mladih kmetov. Odlično sodelujem tudi s ČZS, s katero nenehno izpostavljamo pomen sodelovanja med čebelarji in kmeti. Stališča in praktične izkušnje, ki jih prejmem od kmetijskih organizacij, zlasti KGZS, mi zelo pomagajo pri mojem delu. Zbornica ima veliko strokovnega kadra, ki zagotavlja podporo tako kmetom kot odločevalcem. Trenutno vodstvo zbornice bi tudi pohvalil pri njegovih prizadevanjih po enotnem nastopu vseh slovenskih kmetijskih organizacij nasproti Vladi RS in jasnih zahtevah slovenskih kmetov. Kmetje bodo veliko bolj slišani, če govorijo z enim glasom. Povsem nepotrebni in škodljivi se mi zdijo spori med različnimi skupinami kmetov (hribovci/ravninci, ekološki/konvencionalni), saj je prostora pod soncem za vse. Vendarle pa se moramo zavedati, da veliko večino hrane pridelajo kmetje v integrirani in konvencionalni pridelavi.

»LEJLA KOGEJ

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

DAN TEHNIKE 2024 – PRECIZNO KMETOVANJE V TRAJNIH NASADIH

**Prireditve bo potekala
v soboto, 15. junija 2024, s
pričetkom ob 16. uri na kmetiji
Karlovček, posestvo Klevevž pri
Šmarjeških Toplicah**

Program prireditve:

- 16:00–16:20

Pozdrav gostiteljev ter gostov prireditve

- 16:20–17:00

Predstavitve ponudbe vseh sodelujočih razstavljalcev

- 17:00–19:00

Vodeni prikazi delovanja kmetijske tehnike in opreme za precizno kmetovanje v trajnih nasadih s spremnimi komentarji strokovnjakov:

- Kmetijskega inštituta Slovenije in
- Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto

- 10:00–16:00

Predstavitve proizvodno-prodajnega programa razstavljalcev in ostalih sodelujočih na stojnicah ob prireditvenem prostoru

- 20:00

Zaključek prireditve

Večina prireditve bo potekala v trajnih nasadih, zato priporočamo primerno obutev in pokrivalo.

Prireditve bo potekala v vsakem vremenu!

Poskrbljeno bo tudi za hrano in primerno osvežitev.

Vljudno vabljeni!

Vstopnine ni!

Dodatne informacije so na voljo na tel. št. 031 200 618 (Martin Mavsar) martin.mavsar@kgzs-zavodnm.si ter na spletni strani: www.kmetijskizavod-nm.si

Kupci so plahe ptice

Kako se celovito obnašati in delovati kot ponudnik na trgu

V sklopu izvajanja programa dela javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS je aprila potekal spletni seminar z naslovom *Kako se celovito obnašati in delovati kot ponudnik na trgu*. Izobraževalni seminar je bil namenjen nosilcem in članom družinskih kmetij, ki se ukvarjajo z dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji, ter vsem, ki se s svojimi pridelki ali izdelki podajajo na trg. Seminar, na katerem je sodelovalo sedemdeset udeležencev, je povezovala vodja službe za dopolnilne dejavno-

tij po dodatnih prihodkih in nujnost ustreznih usmeritev od države, za kar se aktivno zavzema Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. Pri tem je izpostavil pomembno vlogo kmetijskih svetovalcev, ki sodelujejo pri procesu razvoja kmetij. »A ključni za razvoj kmetije so ljudje s potrebnim znanjem, delavnostjo in ljubeznijo do tovrstnega dela. Vsaka kmetija mora sama poiskati najprimernejšo pot in se ustrezno odzivati na spremembe na trgu. Ostati na mestu pomeni biti zadaj,« je med drugim po-

sti in družbene storitve na podeželju **Andrejka Krt**. Kaj je marketing in katere vrste trženja so za kmete pomembne, je predstavil specialist za trženje in naravovarstvo na KGZS – Zavodu Kranj **Tomaž Cör**. O tem, kako pristopiti k digitalnemu marketingu, je govorila svetovalka za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino na KGZS – Zavodu Maribor **Martina Gomzi**. Udeležence posveta je pozdravil predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije **Roman Žveglič**.

V svojem nagovoru je poudaril vse večjo potrebo kme-

vedal **Roman Žveglič** in vsem zaželel mirno leto brez vremenskih nevišečnosti, dober pridelek, kakovostno predelavo ter dobro prodajo.

Postavitev izdelka na trg

Andrejka Krt je izpostavila, da se v današnjem času postavitev lastnega izdelka na trg spreminja v vse zahtevnejšo nalogo, in poudarila visoko kakovost ter butičnost izdelkov slovenskih kmetij. »Kupca lahko za nakup našega izdelka prepriča njegova vrednost. Tako moramo kmetje poleg obvladovanja tehnologij pridelave in predelave ter označeva-

nja znati predstaviti tudi pravo vrednost naših izdelkov. Tukaj nam pridejo prav večine marketinga in trženja. Celovitost pomeni poznavanje proizvođa, trga, politike cen, prodajnih poti, promocijskih prijemov in prodajnih kanalov. Cilj je povezati izdelek ali storitev s kupcem in vzpostaviti odnos, ki bo za obe strani dobičkonosen,« razloži **Krtova** in poudari še, da se pri trženju kmetijskih izdelkov še vedno uporabljajo tradicionalne oblike trženja. Tako so še vedno aktualni tiskani oglasi in promocija od ust do ust. Vse bolj stopa v ospredje digitalno trženje, prav tako je pomembna ustarjalnost pri oblikovanju sporočil in priporočila zadovoljnih strank.

Kupec spozna izdelek

»V kmetijstvu, kot tudi v drugih panogah, že dolgo velja rek, da ni težko nekaj pridelati ali izdelati, težko je prodati. Dobro prodati pa je prava umetnost,« meni specialist za trženje **Tomaž Cör**. Tudi pridelati ni enostavno, za uspeh v prodaji pa je potrebno veliko angažiranja v smislu znanja in inovativnosti. Prav tako so pomembna denarna sredstva. »A tudi, če imamo vrhunsko oblikovano blagovno znamko s kakovostnimi izdelki, prodaja ne bo uspešna, če kupec znamke ne pozna ali ji ne zupa dovolj, da bi zanjo plačal višjo ceno,« poudarja **Cör**. Glede postavljanja primerne cene izdelku meni, da višja kot je cena, manj je kupcev, ki jo bodo pripravljena plačati. Tako svetuje, da se s ceno ponudniki ustavijo nekje na sredini in jo oblikujejo na podlagi stroškov, cen konkurentov, včasih tudi kartelnih dogovorov. Pri tem je treba upoštevati prednosti izdelka, ki jih konkurenca nima. Ceno tako lahko postavimo višje ali nižje. Priporoča, da se popustov v obliki nižje cene kmetje izogibajo in svetuje uporabo nagrad v obliki dodatnega izdelka. Pri tem je zelo pomembno pravilno komuniciranje in odnos do stranke. Kot zanimivost je navedel tudi, da naj bi bile psiho-

loško bolj všečne cene z lihimi kot sodimi števili.

Cör meni, da je izbira načina trženja prodajnih izdelkov kmetije odvisen od njenih tržnih strategij in uporabe trženjskega spleta, ki zajema: izdelek, ceno, distribucijo in promocijo. Vsaka kmetija mora zase najti najprimernejši pristop za vsakega od teh elementov in oblikovati trženjski splet, ki ustreza njenim potrebam. Ob tem je pomembno sprotne prilagajanje na tržne spremembe in zavedanje, da kdor ne sledi trendom, že zaostaja. Smelo je opredeliti značilnost ciljne skupine kupcev, njihove navade, razmišljanja, kaj jih motivira. Kupca se tako lahko opredeli geografsko, demografsko, psihografsko, vedenjsko, glede na spol, narodnost, religijo, dohodek, slog življenja in drugo. Dobro se je zavedati, da so »kupci plahe ptice, ki ob najmanjšem nesporazumu odletijo drugam«. »Veliko lažje je prodajati nekomu, ki je od vas že kupil, kot prepričati v nakup nekoga, ki od vas kupuje prvič,« poudarja **Cör**. Tako je modro biti pozoren na stalne stranke in z njimi vzdrževati formalno in nekoliko manj formalno komunikacijo.

Poštenost se obrestuje

Glede konkurence med kmetijami svetuje, da se je z njo najbolje spopasti na način dopolnjevanja. Povezati se s kmetijami, biti prilagodljiv, gledati širše, delovati celostno in slediti spremembam na trgu. Pri tem je pomembno, da si vsaka kmetija najde zanj najprimernejši pristop. Pri komunikaciji s kupci izpostavlja dve pravili. Kot prvo sta pomembni urejenost in komunikativnost ponudnika. Le tako lahko pridobimo kupca. Kot drugo je nujna poštenost do ponudnika. Kupca ne smemo zavajati, govoriti je treba po pravici. Žal je v kmetijstvu tako, da ko eden od pridelovalcev naredi napako, s tem posredno škodi tudi ostalim.

Svoje predavanje, v katerem je podal številne zanimive pri-

mere, je zaključil z domnevo, da trženje ni zahtevno kot raketna znanost, a prav tako ni preprosto kot pasulj. Vsaka kmetija mora na trgu poiskati vlogo, ki ji ustreza glede na lastnosti ljudi, ki z njo upravljajo. Tako nekaterim bolj ustreza neposredna prodaja, drugim prodaja prek zadrug in v javne ustanove. Pomembno je, da se družina glede tega dogovori in se odloči. »Za neposredno prodajo morate biti zgovorni, radi morate imeti ljudi. Če se s strankami neradi pogovarjate, izberite prodajo prek posrednikov in se osredotočite v pridelavo in pre-

mo, in treba je čim prej vse videti. Slike povedo zgodbo. Gre za sodoben in natančno merljiv način,« razlaga Gomzijeva.

Prav tako meni, da mora kmetija sama preučiti, kdaj je najbolj smiselno, da spletna objava zaživi, kdaj bo dosegla največji odziv pri potencialnih strankah. Splet je tako nujen in nepogrešljiv pri kmetijah, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo, a tudi pri vseh ostalih zelo potreben. Poudarja, da je investicija v tehnično dovršeno in enostavno spletno stran nujna. »Potrebno je imeti blagovno znamko, na kateri se

nih rezultatih. S tem orodjem je možno brezplačno izboljšati prisotnost na spletu in povečati opaznost med potencialnimi strankami. Glede delovnega časa Gomzijeva kmetijam priporoča omejitve glede dostopnosti za stranke: »Treba je določiti nek red in delovni čas. Stranko je o tem treba obvestiti. Doma na vratih, na spletu.«

Gomzijeva je prepričana, da je v današnjem času smiselna posodobitev spletne strani v primeru, da se na pametnih telefonih slabo vidi. Digitalno trženje vidi kot izjemno pomembno in v primeru želje po povečani prodaji je tako nujna kakovostna spletna stran, ki omogoča povezave na družbene omrežja. Statistika navaja, da se 81 odstotkov ljudi o izdelku pred nakupom o njem seznanja na spletu. Ob tem opozarja, da se mora kmetija kljub vsemu odločiti, koliko omrežij bo lahko upravljala, in se odloči za najbolj ustrezno.

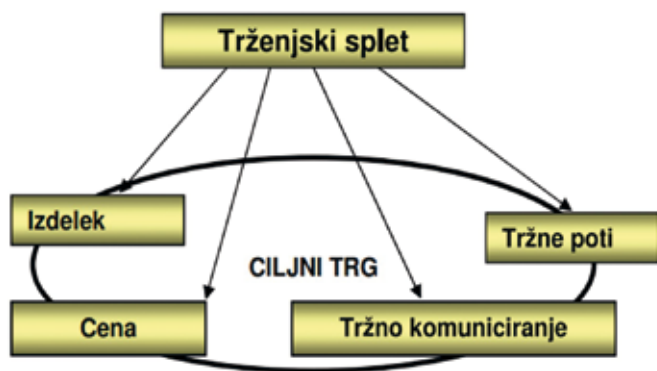
»Vaš kupec vas vedno pozna prek vaše zgodbe in izdelka. Zgodba nam zbudi čustva, mora biti enostavna. Ni

je enostavno sestaviti in zanjo je potreben razmislek, lahko jo delamo tudi pol leta in več. Osnova za blagovno znamko je zgodba in vse, kar poveste v vaši zgodbi, vpliva na uspeh. Prav tako je pomembno imeti odlične fotografije,« meni Gomzijeva in dodaja, da se za pomoč lahko obrnete na kmetijske svetovalce javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS, obstajajo pa številni podjetniki, ki se s tem ukvarjajo za plačilo.

Svoje predavanje je zaključila s povabilom na predstavitev izdelkov na portalu Dobrote slovenskih kmetij. Pogoj za sodelovanje na njem je vključitev izdelka v ocenjevanje v sklopu festivala Dobrote slovenskih kmetij enkrat na tri leta. »Vedno je dobro, da se izdelek oceni. Poleg možnosti trženja na portalu odpira tudi prisotnost v katalogu živil. Portal Dobrote slovenskih kmetij je namreč avtomatsko povezan s portalom kataloga živil za javne sektorje in HORECA sistemom.«

»TATJANA VRBOŠEK, KGZS

Trženje

Trženjski splet 4P (Vir: Kotler, 1996)

delavo. Ne glede na vse je poleg izdelka smiselno prodajati svojo zgodbo. In še enkrat, poštenost se obrestuje, prav tako velja, da je treba poskušati stvari postaviti drugače, ker delati enako in pričakovati drugačne rezultate, ne gre.«

Bodite drugačni

»Če vas ni na spletu, vas pravzaprav ni,« je svoje predavanje o tem, kako pomembne so zgodbe, ki stojijo za izdelki s kmetij, in kako jih predstaviti na spletu, začela Martina Gomzi. Poudarila je pomen imeti dobro spletno stran in sestavljeno zanimivo prodajno zgodbo. »Današnji človek veliko časa preživi na spletu. Če vas ni, proizvod težje pride do potrošnikov. Oglasi so zelo dragi, objave na socialnih omrežjih, kot sta Facebook in Instagram, so bolj ugodna izbira. Objavlja se lahko slike, tekste, kratke video posnetke. Čas je tak, da vsi nekam hiti-

gradi. Spletna stran mora biti jasna, pregledna, bistvo vidno v prvih nekaj sekundah. Pomemben je izpostavljen način, prek katerega lahko stranke komuniciranja (e-naslov, telefon), varen način plačila, preprost dostop do iskalnika, košarico je treba najti enostavno. Prav tako je pomembno, da se po nakupu stranki zahvali.«

Spletna orodja, zgodba in čas

Ob tem izpostavi zelo priročno uporabo spletnega orodja Google my Business, ki omogoča, da se potegnejo podatki o dejavnosti iz AJPESA in upravlja svoj spletni profil na Googlu. S tem lahko dodajamo in posodabljammo informacije o delovnem času, naslovu, stikih in druge podrobnosti, ki jih stranke iščejo. Poleg tega lahko objavljamo fotografije in pridobimo statistiko o tem, kako se kmetija prikazuje v Googlovih iskal-

Folija za siliranje

široka ponudba opreme za silose na enem mestu

ProFarm
KOŠENINA D.O.O.

080 73 74

WWW.PROFARM.SI

Kmetijski izdelki na družbenih omrežjih

Kako lahko kmetje uporabljajo družbena omrežja za povečanje prodaje in prepoznavnosti svojih izdelkov)

Uporaba družabnih omrežij za prodajo kmetijskih izdelkov je ključnega pomena, saj omogoča kmetom, da dosežejo širše občinstvo in neposredno komunicirajo s potrošniki. Omrežja, kot so Facebook, Instagram, WhatsApp, LinkedIn, YouTube in Twitter, lahko povečajo prepoznavnost blagovne znamke in izdelkov, kar lahko vodi do večje zvestobe strank in boljših prodajnih rezultatov. Poleg tega lahko socialna omrežja pomagajo pri izobraževanju potrošnikov o vrednosti in kakovosti lokalno pridelanih izdelkov, kar je še posebej pomembno v času, ko potrošniki vse bolj cenijo transparentnost in trajnost v kmetijstvu.

Za najboljšo uporabo družabnih omrežij pri prodaji je pomembno, da optimizirate svoje profile, da odražajo vašo blagovno znamko in vrednote. Ustvarjanje kakovostne in angažirajoče vsebine, ki odmeva z vašo ciljno publiko, je ključnega pomena. Prav tako je koristno redno spremljati in odgovarjati na komentarje, da gradite skupnost in zaupanje. Uporabite orodja za socialno poslušanje, da razumete potrebe in želje vaše publike in temu prilagodite svojo strategijo. Ne pozabite tudi na moč vizualnih elementov, kot so fotografije in videoposnetki, ki lahko izboljšajo angažiranost ter deljenje vsebine.

Imeti svojo stran

Uporaba spletne strani za prodajo kmetijskih izdelkov prinaša številne prednosti, kot so širši doseg potencialnih strank, nižji stroški poslovanja in možnost neprekinjenega poslovanja, saj je spletna trgovina odprta 24/7. To omogoča kupcem, da obiščejo vašo trgovino kadarkoli, kar je še posebej koristno za tiste, ki živijo daleč od fizičnih trgovin ali imajo ome-

jen čas za nakupovanje. Poleg tega integracija spletne trgovine z ERP sistemom lahko poenostavi obdelavo naročil in upravljanje zalog.

Vendar obstajajo tudi slabosti, kot so skrbi glede varnosti spletnih nakupov, ki jih imajo nekateri potencialni kupci, in potreba po tehničnem znanju za vzpostavitev in vzdrževanje spletne trgovine. Prav tako je pomembno razumeti, da spletna prodaja zahteva skladnost z zakonodajo in pravili e-poslovanja, kar lahko vključuje registracijo dejavnosti, upoštevanje davčnih predpisov in zagotavljanje varnih plačilnih metod. Kljub temu, da spletna prodaja prinaša izzive, je jasno, da so prednosti pogosto prevladujoče, še posebej v današnjem digitalnem svetu, kjer e-poslovanje postaja vse bolj razširjeno.

Kaj pa Instagram?

Instagram je izjemno močno orodje za prodajo, zlasti zaradi svoje vizualne narave in visoke stopnje angažiranosti uporabnikov. Za učinkovito prodajo na Instagramu je

ključnega pomena, da najprej preklopite na poslovni profil, kar vam omogoča dostop do analitike in oglaševalskih orodij. Ustvarjanje privlačnih vizualnih vsebin, ki izpostavljajo vaše izdelke, je bistveno, prav tako pa je pomembno redno objavljanje, da ohr-

staven nakup z gumbom »kupi zdaj«.

Vendar pa obstajajo tudi slabosti, kot so potencialna preobremenjenost s podatki, težave z zasebnostjo in možnost negativnih ocen, ki so javno vidne. Pomembno je tudi razumeti, da uspešna uporaba Facebooka zahteva strategijo in redno posodabljanje vsebine, da se ohrani angažiranost občinstva.

LinkedIn – da ali ne

LinkedIn je lahko učinkovito orodje za prodajo kmetijskih izdelkov, saj omogoča vzpostavljane poslovnih povezav in širjenje profesionalnega omrežja. Prednosti uporabe LinkedIna vključujejo dostop do velikega števila strokovnjakov in podjetij, možnost spremljanja najnovejših novic v industriji ter izgradnjo kredibilnosti in prepoznavnosti blagovne znamke. Prav tako lahko LinkedIn služi kot platforma za izobraževanje in pridobivanje novih veščin, kar je lahko koristno za rast in razvoj kmetijskega poslovanja.

Vendar obstajajo tudi slabosti, kot so potreba po znatni časovni investiciji za vzdrževanje aktivnega in privlačnega profila ter možnost prejemanja neželjenih sporočil. Poleg tega lahko premium naročnine predstavljajo dodaten strošek. Kljub temu LinkedIn lahko prinese koristi za kmetijske proizvajalce in podjetja, če se uporablja strateško in ciljno usmerjeno.

Samo začeti je treba

Pomembno je, da izkoristite te možnosti za širjenje svoje prisotnosti in dosega. Družbena omrežja ponujajo edinstveno priložnost za neposredno komunikacijo s potrošniki in krepitev skupnosti okoli lokalno pridelane hrane. Aktivno se vključite v digitalni svet, saj lahko s tem povečate prepoznavnost svojih izdelkov in prispevate k trajnostni prihodnosti kmetijstva.

»ROBERT PEKLAJ, KGZS

Spremembe pri fitofarmaceutskih sredstvih

Kaj prinaša napovedani Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih?

V pripravi je sprememba Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih (v nadaljevanju zakon), ki je nujna predvsem zaradi odločbe Ustavnega sodišča RS, da je treba zakonsko določiti varovalni pas okoli črpališč pitne vode, in zahteve po določitvi postopka izvajanja Uredbe Komisije EU, ki zahteva od poklicnih uporabnikov obvezno elektronsko vodenje podatkov o uporabi fitofarmaceutskih sredstev (FFS) od 1. januarja 2026 dalje.

S spremembo zakona se spreminja opredelitev poklicnega uporabnika. Poklicni uporabnik je po novem opredeljen kot fizična ali pravna oseba, ki uporablja FFS pri svoji dejavnosti, je vpisana v register kmetijskih gospodarstev in ima potrjeno pridobitvi znanj iz fitomedicine. Za poklicnega uporabnika se šteje tudi fizična ali pravna oseba, ki ni vpisana v RKG, vendar ima registrirano dejavnost, na podlagi katere izvaja zatiranje plevela in škodljivih organizmov, uporablja FFS za poklicno rabo in ima sam ali zaposlena oseba potrjeno pridobitvi znanj iz fitomedicine.

Vodenje evidenc

Velike spremembe prinaša nov zakon na področju vodenja evidenc o nakupu in uporabi FFS. FFS za poklicne uporabnike se lahko prodajajo samo v specializiranih prodajalnah FFS, prodajalec pa vsak nakup FFS evidentira v elektronsko evidenco o nakupu FFS, kjer se podatki hranijo tri leta. Poklicni uporabnik ob nakupu predloži izkaznico o pridobitvi znanja iz fitomedicine, shrani dokazilo o nakupu in podatke o uporabi vseh FFS vnaša v elektronsko evidenco o uporabi FFS, ki jo vodi in upravlja Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in kjer se podatki hranijo tri leta. Ker

zahteva EU uredba obvezno elektronsko vodenje podatkov o uporabi FFS že od 1. januarja 2026 dalje, morajo poklicni uporabniki prvič vpisati podatke o uporabi v centralno elektronsko evidenco do 31. januarja 2027 za preteklo leto. V prehodnem obdobju do leta 2030 lahko poklicni uporabni-

ki vodijo evidenco na svoj način in vpisujejo podatke v elektronsko evidenco le enkrat letno, kar pomeni vpis do 31. januarja za preteklo leto, po letu 2030 pa bo obvezno vpisovanje podatkov preko celega leta po vsaki uporabi FFS.

Nepoklicnim uporabnikom, ki želijo uporabljati FFS v ljubiteljskih dejavnostih vrtničarstva, ne bodo več na voljo FFS za poklicno rabo, pač pa le FFS, ki so dovoljena v ekološki pridelavi in so pakirana v manjših embalažah, ki se lahko prodajajo tudi v prodajalnah z neživilskim blagom.

Še druge spremembe

Zaradi pomanjkanja osebja s srednjo poklicno izobrazbo kmetijske smeri in posledičnih

težav pri prodaji FFS se s spremembo zakona uvaja možnost zaposlitve tudi osebja s srednjo poklicno izobrazbo drugih smeri, če dodatno opravijo usposabljanje o osnovnem varstvu rastlin pri izvajalcu usposabljanja za program kmetijskega tehnika ter opravijo še usposabljanje za prodajalca FFS za pridobitev izkaznice.

Zakon tudi natančneje določa pravila glede skladišče-

nem pasu okoli območja zaje-tja (VVO 0).

Poleg navedenega zakon podaljšuje čas veljavnosti po-oblastil za izvajanje določenih nalog na deset let, podaja pod-lage za ustanovitev Centra za škropilno tehniko in ureja tretiranje iz zraka, ki se na pod-lagi vloge in strokovnega mne-nja centra za škropilno tehni-ko lahko izvaja za raziskovalne namene.

Izboljšave po zaslugi KGZS

KGZS je podala več pri-pomb na prvotni predlog za-kona in dosegla nekatere iz-boljšave. Opredelitev poklic-nega uporabnika kljub naši zahtevi po drugačni oprede-litvi nismo mogli spremeniti, saj izhaja iz EU uredbe, ki je neposredno veljavna. Smo pa dosegli pomembno spremem-bo na področju evidenc, tako da se uvede maksimalna dolži-na prehodnega obdobja, tj. do leta 2030, in da lahko do takrat poklicni uporabnik vodi evi-denco na svoj način ter jo vpi-še le enkrat letno v elektronsko evidenco. Zahtevali smo tudi poenotenje vseh evidenc, kar bo ob pripravi aplikacije tudi upoštevano. Poleg tega je bila upoštevana tudi pripomba gle-de dokazovanja pomorov če-bel zaradi FFS, kjer je zdaj ja-sno zapisano, da se v primeru najdbe mrtvih čebel upošteva analitsko dokazilo o prisotnosti FFS in toksičnosti aktivne snovi za čebele. V več določ-bah smo dosegli jasnejše defi-nicije in opise, kot npr. poja-snilo, da gre pri časovni ome-jitvi dostopa ljudi na nedavno tretirane površine za delov-no karenco ali da je dovolje-no imeti v skladišču tudi tiste FFS, ki jim je potekla registra-cija, če je dovoljeno prehodno obdobje za prodajo in uporabo zalog ali pa je zanje izdano iz-jemno dovoljenje.

» DR. DUŠICA MAJER, KGZS

Predlog novele Zakona o zavarovanju cestnih vozil

Prilagajanje evropski direktivi prinaša nove obveznosti za lastnike kmetijskih strojev, ki smejo voziti po cesti.

Vlada je v parlamentarno obravnavo poslala predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu. Novosti se nanašajo predvsem na prenos Direktive (EU) 2021/2118 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2009/103/ES o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti.

Na osnovi direktive (EU) 2021/2118 bodo morala biti po sprejetju popravkov Zakona o zavarovanju cestnih vozil obvezno zavarovana vsa motorna vozila s hitrostjo nad 25 km/h ali s hitrostjo nad 14 km/h in maso nad 25 kg in njihovi priklopniki, ki smejo voziti po cesti, tudi če za njih ni predpisana registracija in ne glede na to, če se uporabljajo na cesti ali izven ceste. To pomeni, da bodo po

novem morali biti obvezno zavarovani tudi lahki priklopniki motokultivatorji, delovni stroji in traktorski priklopniki, katerih največja tehnično dovoljena masa ne presega pet ton in katerih hitrost je konstrukcijsko omejena na 30 km/h.

Kmetijske organizacije so z dopisom na Ministrstvo za finance predlagale, da se lahki priklopniki in traktorski priklopniki do pet ton največje dovoljene mase izvzamejo iz ločenega zavarovanja in za njih jamči zavarovanje vlečnega vozila. Te izjeme na ravni EU ni bilo mogoče uveljaviti, je pa bila v sode-

lovanju KGZS s pristojnimi ministrstvi že pripravljena določba, ki bo omogočala sklenitev zavarovanja za lahke priklopnike in traktorske priklopnike do 5 ton največje dovoljene mase na

zavarovalni polici vlečnega vozila (traktor) ter z lastno zavarovalno polico za motokultivatorje in delovne stroje.

Predlog sprememb zakona ne predvideva obveznega zavarovanja med drugim za gosenične traktorje, ki ne vozijo po cestah, delovne stroje, ki niso predvideni za vožnjo po cesti (npr. sadjarske platforme), in traktorske priklopnike, kot jih definira Zakon o motornih vozilih.

» MARJAN DOLENŠEK, KGZS – ZAVOD LJUBLJANA

Kaj je traktorski priključek, za katerega ni predvideno obvezno zavarovanje:

Traktorski priključek je zamenljiv vlečen stroj ali zamenljiva vlečena oprema za opravljanje kmetijskih, gozdarskih in drugih del, ki ga vleče, potiska ali nosi traktor (na primer obračalnik, trosilnik, nakladalni priklopnik, gozdarski traktorski priklopnik, škropilnica in cisterna).

PRIKAZ SPRAVILA KRME Z GORSKIH OBMOČIJ NA KMETIJI RENKO

**Sobota, 25. maj 2024,
s pričetkom ob 13. uri
na kmetiji Renko,
Leskovec v Podoborštu,
Šentjanž**

Program prireditve:

13.00–13.15

Odprtje prireditve na kmetiji Renko

Nagovor organizatorja, gostitelja in gostov

13.15–14.00

Predstavitev ponudbe vseh sodelujočih razstavljalcev na prireditvi

14.00–19.00

Strokovno vodeni prikazi:

- spravila krme z gorskih travnikov,
- varne uporaba kmetijske tehnike na gorskih območjih,
- gnojenja gorskih travnikov z organskimi in mineralnimi gnojili,
- določanja najprimernejše sestave travne ruše za košnjo in dosejavanje travnikov,
- pomena dobrobiti živali na kmetiji z uporabo krmnih dodatkov.

13.00–19.00

Predstavitev proizvodno-prodajnega programa razstavljalcev in izmenjava izkušenj na kmetiji Renko

19.00

Zaključek prireditve

Velik del prireditve bo potekal na travnikih in pašnikih kmetije Renko, kjer se bodo odvijali prikazi s strokovnimi komentarji. Ta del poti je urejen kolovoz in travnik. Priporočamo primerno obutev.

Prireditve bo potekala v vsakem vremenu!

Poskrbljeno bo za hrano in primerno osvežitev.

Vljudno vabljeni – vstopnine ni!

"Dodatek se lahko fotografira in snema. Z udeležbo soglašate, da se vas sme fotografirati ali posneti ter posnetek objaviti na spletnih straneh, v drugih tiskovinah in družabnih omrežjih. Namen je dokumentiranje aktivnosti in obveščanje javnosti o delu in dogodkih."

Manifest evropskih lastnikov gozdov

Skrbimo za naše gozdove!

Smo skupnost več kot 15 milijonov ljudi, ki nam je skupno to, da smo si različni, tako kot so si različni naši gozdovi. Skupaj gospodarimo na površini 100 milijonov hektarov, kar znaša 60 odstotkov evropskih gozdov. Žanjemo, kar so sejali naši predniki, in v gozdove vlagamo za naše zanamce. Čeprav nas večina ne živi od prihodkov iz gozdov, smo z njimi povezani in so del naše identitete.

Naši dosežki

- Povečanje gozdnih površin za skoraj 15 milijonov ha in lesnih zalog za 8,5 milijona m³.
- Povečanje zalog ogljika v EU za 48 odstotkov, ki se dolgoročno shranjuje v izdelkih iz lesa.
- Zagotavljanje lesa na trgu kot alternativa neobnovljivim virom energije.
- Ohranjanje in izboljševanje habitatov za rastlinstvo in živalstvo.
- Zagotavljanje čistega zraka, vode in stranskih gozdnih proizvodov.
- Zaposlitev 3,6 milijona ljudi v gozdarskem in lesno-predelovalnem sektorju.
- Krepitev varovalne in zaščitne funkcije gozdov.
- Zagotavljanje prostora za rekreacijo in drugih socialnih funkcij.

Marsikdo se ne zaveda, da te storitve in koristi brezplač-

no omogočamo mi, lastniki gozdov.

Naša vizija

Do leta 2030 želimo biti s trajnostnim gospodarjenjem z zdravimi in odpornimi gozdovi ter rastočim zelenim gospodarstvom eden izmed temeljev razvoja EU.

Želimo, da še naprej igramo pomembno vlogo v družbi, ki jo čakajo spremembe in izzivi. Želimo, da prebivalci Evrope še naprej uživajo vse koristi, ki jih zagotavljajo naši gozdovi, in da prepoznajo vlogo lastnikov gozdov.

Naše zaveze

Trajnostno gospodarjenje z gozdovi je dinamičen proces in se spreminja z našim znanjem in razumevanjem gozdov, zato se zavezujemo stalnemu napredku, razvoju, inovativnosti in prilagajanju pri upravljanju z našimi gozdovi.

Aktivno in trajnostno gospodarjenje z gozdovi je ključnega pomena za ohranitev in prilagajanje evropskih gozdov na podnebne spremembe, kar je tudi prioriteta EU.

Naše zahteve

- Okrepi se sodelovanje z lastniki gozdov.
- Nič o nas brez nas! Ukrepe politike prenašamo na naše gozdove, zato hočemo biti vključeni v razpravo in sodelovati pri oblikovanju

politik.

- Podpre se nas pri delu.
- Prilagoditi je potrebno podporo lastnikom gozdov, ki gospodarimo v različnih pogojih in lokalnih posebnostih ter s tem zagotavljamo različne koristi in storitve za družbo.
- Upošteva se raznolikost gozdov pri njihovem upravljanju in oblikovanju politik.
- Zagotoviti možnost za prilagoditev praks in rešitev, ki najbolje ustrezajo raznolikostim gozdov, njihovega lokalnemu okolju in izživom po vsej Evropi. Radi bi bili slišani in pre-

poznani za to, kar prispevamo družbi, saj kot lastniki gozdov upravljamo z lesom kot surovino in obnovljivim virom energije in lahko veliko prispevamo k trajnostnim ciljem EU do leta 2050. Zahtevamo tudi več možnosti za prilagajanje lokalnim razmeram, da bodo naše dobre namere lahko zaživele v praksi. Verjamemo, da bo skozi dialog naš prispevek upoštevan, zlasti ko gre za iskanje rešitev, kako dosegati trajnostne cilje EU.

» CEPF – ZDRUŽENJE EVROPSKIH LASTNIKOV GOZDOV

Z vami že več kot 120 letin.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

Zavarovanje posevkov in plodov

DOBROTE
slovenskih kmetij

35. FESTIVAL DOBROTE SLOVENSКИH KMETIJ

17.-19. maj 2024,
Minoritski samostan Ptuj

Za pravočasno in pravilno oddajo zbirnih vlog

Informacije o ključnih rokih, postopkih oddaje vlog/zahtevkov in o novostih pri intervencijah kmetijske politike, ki se uveljavljajo z zbirno vlogo, ter novostih glede pravil pogojenosti za leto 2024.

Na katere roke je treba biti pozoren:

- Rok za oddajo zbirne vloge (v nadaljevanju: ZV): 8. 4. 2024 do 10. 7. 2024 (po 10. 7. 2024 zahtevka ni več mogoče oddati).
- Rok za vložitev Zahtevka za operacijo dobrobit živali – drobnica: najpozneje 3. 5. 2024.
- Rok za prijavo površin posebnih kultur: najpozneje 30. 6. 2024.
- Zadnji rok za podajo izjav oz. predložitev dokazov o izpolnjevanju pogojev ter za spremembe in umike zahtevkov, povezanih z ugotovitvami, ki jih je Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) podala v Sopotnik:
 - 28. 3. 2025 za SOPO sheme Ozelenitev ornih površin prek zime, Naknadni posevki in podsevki ter za operacijo lokalne sorte intervencije LOPS, če se ta izvaja v okviru neprezimnih ali prezimnih posevkov;
 - 15. 11. 2024 za druge zahtevke v zvezi s površino.

Ne glede na navedene roke mora upravičenec po vložitvi ZV vedno nemudoma sporočiti vsako spremembo kmetijske rastline. Prosimo, da sporočite spremembe kmetijskih rastlin tudi v primerih, ko to ne vpliva na višino plačila.

MEDNASLOV: Drugi pomembni datumi

Prav tako morate biti pozorni še na druge datume, ki so prav tako pomembni:

- »Obrazec za oddajo in prejem živinskih gnojil, digestata ali komposta« oddajte najpozneje do 15. 12. 2024.
- »Zapisnik o prigonu živali na pašo na planino ali skupni pašnik« za govedo in drobnico najprej posre-

dujete pooblaščenim veterinarski organizaciji, in sicer vsaj štiri dni pred posredovanjem tega zapisnika ARSKTRP oz. najpozneje 15 dni po prigonu. ARSKTRP pa posreduje zapisnik najpozneje do 8. 7. 2024. Za ostale vrste živali pošljite izpolnjen zapisnik na ARSKTRP najpozneje do 8. 7. 2024.

- Primer višje sile ali izjemnih okoliščin pisno sporočite ARSKTRP na predpisanem obrazcu v roku 15 delovnih dni od dneva, ko to lahko storite, in priložite ustrezna dokazila.
- »Izjavo o prenosu kmetijskega gospodarstva in zahtevo za plačilo v primeru prenosa celotnega kmetijskega gospodarstva po izteku roka za vložitev zbirne vloge za leto 2024« je v primeru spremembe nosilca treba poslati takoj, ko pride do spremembe nosilca, in najpozneje do 15. 11. 2024. Če je razlog spremembe nosilca smrt nosilca izjava o prenosu kmetijskega gospodarstva ni potrebna. Upravičenec do sredstev postane novi nosilec, vpisan v RKG.

Izpolnjevanje in oddaja zbirnih vlog

Poleg nosilcev KMG, ki vlagajo zahtevke za intervencije ZV, morajo ZV vložiti tudi drugi nosilci KMG, kot jih določa Uredba o izvedbi intervencij kmetijske politike za leto 2024 (UL RS, št. 132/22 in 24/24). ZV izpolnite elektronsko in vložite sami ali preko pooblaščenca. Dostop do aplikacije za elektronski vnos je preko spleta na: <https://ekmetijstvo.gov.si>. Za prijavo v sistem elektronskega poslovanja je treba pridobiti digitalno potrdilo kvalificiranega

overitelja (certifikat). Če ZV vloga pooblaščenec, se mora pred elektronsko vložitvijo vloge registrirati do 17. 6. 2024 tako, da pošlje skenogram izpolnjene in podpisane »Vloge za registracijo pooblaščenca in pooblastila za elektronsko vložitev zbirne vloge 2024« na e-naslov: akt-rp@gov.si ali po pošti na naslov: ARSKTRP, Dunajska 160, 1000 Ljubljana.

jenosti, na spletni strani <https://rkg.gov.si/GERK/WebViewer>, oz., če imajo sredstvo elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti, na spletni strani <https://rkg.gov.si/erk/>. Podatki o kmetijskih površinah vključujejo ugotovljene površine za zahtevke ZV iz leta 2023. Če so podatki v RKG neusklajeni glede na pogoje za vpis podatkov v RKG, je na navede-

ARSKTRP bo z elektronskim vročanjem odločb nadaljevala tudi za ZV za leto 2024. To pomeni, da bo elektronske odločbe pošiljala za tiste ZV, ki bodo imele na obrazcu Osnovni podatki izpolnjen podatek o elektronskem naslovu in mobilni telefonski številki. Naprošamo vnašalce ZV, da so pozorni na pravilnost izpolnjevanja teh dveh podatkov.

Priprava na oddajo in ureditev podatkov

Upravičenci, ki vlagajo zahtevke v okviru ZV, se lahko pred vnosom ZV seznanijo s podatki, ki jih potrebujejo pri vnosu ZV, in s podatki, ki jih potrebujejo za izpolnjevanje pogojev upravičenosti ter zahtev pogo-

nih spletnih straneh razvidna tudi informacija o neusklajenosti. Neusklajene podatke je treba uskladiti na upravni enoti najpozneje en dan pred vnosom ZV, sicer vnos ZV ni mogoč. Tudi če opozorila ni, na upravni enoti uredite stanje vpisanih zemljišč, če je prišlo do spremembe rabe ali velikosti zemljišča, da bo vris skladen s stanjem v naravi.

Ob prenosu KMG na novega nosilca v času oddaje zahtevkov je treba v primeru, da je ZV že vložena, najprej izvesti umik ZV, šele nato se lahko izvede ponoven vnos ZV s strani novega nosilca.

»AKTRP

Spremembe pri pravilih pogojenosti in drugih uredbah

Nedavno sprejete spremembe uredb pridejo v poštev že pri letošnji oddaji zbirnih vlog.

Vlada je 4. aprila 2024 sprejela Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o pravilih pogojenosti, Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 in Uredbo o plačilih za okoljske in podnebne obveznosti ter naravne ali druge omejitve iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 30/24).

Pogojenost

Novela uredbe o pravilih pogojenosti skladno s predlogom spremembe uredbe EU 2021/2115 določa odstopanja od izvedbe kontrole in sankcij za vsa pravila pogojenosti za KMG, ki na zbirni vlogi prijavijo deset ali manj hektarjev kmetijskih zemljišč. Pri tem opozarjamo, da so takšni KMG še vedno zavezanci za izpolnjevanje zahtev pogojenosti, ki pa jih določa druga nacionalna zakonodaja s področja podnebja in okolja, vključno z vodo, tlemi in biotsko raznovrstnostjo ekosistemov, s področja javnega zdravja in zdravja rastlin ter s področja dobrobiti živali in so zato še vedno lahko predmet inšpekcijskega nadzora. Prav tako se bodo kršitve zahtev pogojenosti na KMG, ki ne presegajo 10

ha kmetijskih zemljišč, vseeno upoštevale pri nadstandardnih intervencijah v primeru, ko kršitev na pogojenosti predstavlja bistven element nadstandarda.

Pri DKOP 6 - pokritost tal v najbolj občutljivem delu leta so na seznam izjem dodane še: sladkorna pesa, jara žita, pivovarski ječmen, zelje, sončnice in hmelj, kar je relevantno za obdobje od 15. novembra 2024 do 15. februarja 2025.

Pri DKOP 8 (zahteva 53) se v skladu z Uredbo 2024/587/EU dodaja možnost derogacije. To pomeni, da lahko zahtevo po 4 odstotkih ornih zemljišč, namenjenih neproizvodnim površinam, v letu 2024 nosilci, ki imajo več kot 10 ha ornih površin, izpolnijo na več načinov. Poleg izpolnjevanja zahteve s praho in krajinskimi značilnostmi, se lahko ta zahteva izpolni tudi z rastlinami, ki vežejo dušik, in/ali z rastlinami, ki štejejo kot vmesnimi posevki. Pri tem velja prepoved rabe FFS na teh površinah ne glede na izbiro načina za zadostitev 4 odstotkov neproizvodnih površin v okviru DKOP 8.

Pri DKOP 9 od vključno leta 2024 naprej velja nov sloj okoljsko občutljivega trajnega travinja (OOTT). Sprememba uredbe ohranja dosedanja koncept, so se pa z zadnjo spre-

membo dodatno določile površine travinja OOTT, ki ga je treba zaščititi, in sicer:

- površine, za katere so bili v letu 2023 vloženi zahtevki za operacije HAB, HABM, MET in VTR,
- površine, ki so na območjih, za katere se je v letu 2023 lahko uveljavljala intervencija Plačila Natura 2000 (Ljubljansko barje, Planinsko polje in Goričko),
- površine trajnega travinja s 17-odstotnim ali večjim nagibom.

Neposredna plačila

S spremembo uredbe se je zaradi derogacije pogojenosti pri zahtevi 53 DKOP 8 določilo, da se shemi SOPO Naknadni posevki in Ozelenitev ornih površin preko zime ne moreta izvajati na isti površini kot DKOP8 z rastlinami, ki vežejo dušik, in vmesnimi posevki. Na ta način se je zagotovilo ohranitev nadstandarda pri omenjenih shemah. Določene spremembe so bile potrebne tudi pri shemi SOPO Inhibitorji in krmni dodatki, ki se prvič izvaja z letom 2024.

Intervencije za okoljske in podnebne obveznosti

- Začne se izvajati nova intervencija IRP23 Habitatni tipi in vrste na območjih Natura 2000 na območjih Ljubljansko barje, Planinsko polje in Goričko.
- Odpravlja se prepoved uporabe komposta in digestata pri intervencijah Lokalne pasme in sorte, KOPOP – Podnebne spremembe in KOPOP – Naravni viri, razen pri operacijah Vodni viri in Varovalni pasovi ob vodotokih. Prepoved ostaja tudi pri intervenciji KOPOP – Biotska raznovrstnost in krajina.
- Plačila se bodo znižala za 15 odstotkov pri operacijah Vodni viri, Ohranjanje kolobarja – stopnja I, Precizno gnojenje in škropljenje Senena prireja in Lokalne

sorte.

- Operaciji Vodni viri in Ohranjanje kolobarja: v operaciji ni treba vključiti površin, na katerih je varovalni pas.
- Operacija Precizno gnojenje in škropljenje: določene so nekatere spremembe zahtev za izvajanje.
- Operacija Strmi travniki: uvaja se jesenska paša (od 15. avgusta do 15. novembra) z obtežbo 0 do 1,2 GVŽ/ha.
- Operacija Lokalne sorte: uporaba na KMG pridelanega semena se ne šteje kot izpolnitev zahteve, določene je obdobje obvezne prisotnosti za neprezimne in prezimne posevke.
- Zaradi zgoraj navedenih sprememb zahtev za izvajanje in višine plačil se upravičenci lahko odločijo za odstop od izvajanja prevzetih obveznosti ali pa jih nadaljujejo pod spremenjenimi pogoji.
- Pri operacijah integrirane pridelave in senene prireje ter intervencijah EK in EKČ je možna obnova ali prijava v kontrolo najpozneje do 15. aprila 2024.
- Pri intervenciji BVR mora biti program izvajanja biotičnega varstva rastlin izdelan in potrjen s strani Javne službe zdravstvenega varstva rastlin najpozneje do 30. aprila 2024.

Bolj podrobne informacije o vseh intervencijah, za katere se odda zahtevke v okviru zbirne vloge, so dostopne v spletnih Navodilih za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike za leto 2024.

» MKGP

POPOLNOST BALIRANJA

VABLJENI V SVET VRHUNSKIH BALIRK

ITRO d.o.o. / PE Štore, Železarska c. 3, 3220 Štore
(03) 780 57 12 (14, 15) / www.newholland.si

NEW HOLLAND

Drugi javni razpis za mlade prevzemnike in prenosnike kmetij

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo intervencijo IRP 24 Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov.

Drugi javni razpis za to intervencijo je finančno izdatnejši, saj je mladim na voljo kar 16.236.156 evrov. Vlogo za intervencijo je možno oddati od 25. marca 2024.

Podpora je namenjena izboljšanju starostne strukture nosilcev kmetij, povečanju njihove konkurenčnosti in ohranjanju delovnih mest na kmetijah.

Sprememba pogojev

Razpisni pogoji za to intervencijo so sprejemljivejši kot v prvem javnem razpisu. Zanje smo si močno prizadevali in se borili na KGZS in ZSPM ter jih s pravimi argumenti tudi dosegli pri odločevalcih. Pri večini naših zahtev smo bili uspešni, saj si želimo, da denar ne ostaja, ampak pride v roke mladim prevzemnikom. Spremembe gredo v pravo smer in bodo mladim kmetom olajšale prevzem kmetije.

In katere so tiste spremembe, ki bodo mlademu kmetu omogočile oziroma olajšale prijavo na razpis?

Kandidira lahko nosilec kmetije, ki je bil v obdobju petih let že vpisan v RKG, vendar ne za isti KMG, znižal se je vstopni prag za upravičence, ki imajo sedež KMG na nadmorski višini najmanj 700 metrov in več kot 50 odstotkov zemljišč, ki jih ima vlagatelj v uporabi, je v naklonu nad 35 odstotkov, z 10.000 evrov na 8.000 evrov standardnega prihodka ali drugega prihodka, podaljšuje se izvajanje poslovnega načrta za vse upravičence na tri leta, povišal se je delež izplačila prvega obroka s 70 odstotkov na 90 odstotkov, mladi prevzemnik se lahko vključi v pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti v treh mesecih po prejemu odločbe

o pravici do sredstev, dodatna podpora se nameni tudi za vodenje knjigovodstva v skladu z metodologijo FADN, do sedaj samo, če je imel računovodstvo za davčne namene ...

Splošni pogoji razpisa

Splošni pogoji, ki jih mora izpolnjevati mladi kmet, so starostna omejitev od 18 do 40 let, ustrezna izobrazba in delovne izkušnje, vlagatelj pa na dan oddaje vloge na javni razpis za to intervencijo ne sme biti več kot pet let vpisan v register kmetijskih gospodarstev kot nosilec kmetije ter lastnik kmetije; upošteva se datum vpisa v zemljiško knjigo. Enako velja tudi za samostojne podjetnike, ki ne smejo biti več kot pet let vpisani v poslovni register, d. o. o. pa v sodni register.

Podpora je višja pri prvem sklopu, saj je osnova 40.000 evrov, pri drugem sklopu pa je osnova 18.600 evrov. Osnovi prvega in drugega sklopa se lahko prištejejo tudi druge ugodnosti, in sicer: 5000 evrov, če ima vlagatelj doseženo najmanj štiriletno srednjo izobrazbo ali pridobljen mojstrski izpit za čebelarja, in še za 3000 evrov, če že vodi raču-

Za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov je namenjenih nekaj več kot 16 milijonov evrov.

novodstvo za davčne namene ali FADN knjigovodstvo. Ta znesek se poveča še za 20 odstotkov, če ima vlagatelj ob oddaji vloge najmanj 80 odstotkov zemljišč v ekološki kontroli (EK ali PEK). Podpora se izplača v dveh obrokih: prvi obrok v višini 90 odstotkov odobrenih nepovratnih sredstev, drugi obrok pa po pravilno in popolno izvedenem poslovnem načrtu.

Spodnji vstopni prag se v novem programskem obdobju določa z minimalnim standardnim prihodom iz kmetijske dejavnosti, ki je 12.000 evrov,

izračunan na podlagi podatkov v koledarskem letu pred objavo razpisa in je razviden iz RKG. Za gorske kmetije na nadmorski višini vsaj 700 metrov in z več kot polovico zemljišč v naklonu nad 35 odstotkov je vstopni prag 8.000 evrov standardnega prihodka. Če vlagatelj ne more dokazati, da velikost njegovega kmetijskega gospodarstva presega spodnji vstopni prag na podlagi standardnega prihodka oziroma dejanskega prihodka, ki ga izkazuje s knjigovodskimi izkazi, in ima najmanj sto čebeljih družin, lahko vstopi v intervencijo na podlagi števila čebeljih družin. Zbirna vloga mora biti za kmetijsko gospodarstvo vložena v letu objave razpisa in leto prej; tudi pri čebelarjih.

Vlogi mora mladi prevzemnik priložiti tudi poslovni načrt kmetije, v njem pa opisati trenutno stanje na kmetiji, razvojne cilje in podroben načrt, kako namerava te cilje uresničiti.

» JOŽE OČKO, KGZS

Točkovanje vlog

Vse prispele vloge bodo točkovali na podlagi več meril. Mladi prevzemnik mora doseči najnižji vstopni prag – to je zbrati vsaj 20 odstotkov od vseh možnih točk. Nato pa bodo vloge razvrščene po številu doseženih točk – od najvišje do najnižje, mednje pa bodo razdeljena nepovratna sredstva do porabe sredstev.

Mladi prevzemniki lahko pričakujejo javni razpis vsako leto do konca tega programskega obdobja, zato je časa, da si pripravijo vse potrebne dokumente, dovolj. Če bo zanimanje za drugi javni razpis majhno, pa bo treba vsekakor razmisliti o rahljanju vstopnih pogojev, predvsem znižanju vstopnega praga pri standardnem outputu, in ravno tako dvig zgornje meje za vstop v intervencije.

Vloge je možno oddati od 25. marca 2024 od vključno 8. ure do vključno 7. junija 2024 do 14. ure.

Pridelki z ekoloških kmetij imajo vse več dobrih kupcev

Hrana iz ekološkega kmetovanja je med najhitreje rastočimi deli prehranskega sektorja.

Za Slovenijo je značilno, da ekološka ponudba večinoma ne sledi povpraševanju. Kot drugod po Evropi povpraševanje v veliki meri izhaja iz vse več zdravstvenih težav oz. ozaveščenosti potrošnikov. Strokovne študije so za ekološko pridelano hrano v primerjavi s hrano iz konvencionalnega kmetijstva ugotovile več koristi. Med drugim vsebuje več zelo pomembnih antioksidantov, znatno manjša je prisotnost škodljivih pesticidov in prinaša manjše tve-

ganje razvoja odpornosti na antibiotike. Antioksidanti pa nas, poleg ostalega, varujejo pred pojavom vrste bolezni, na primer več vrst raka. To je še posebno pomembno za bolj ranljive osebe, kot so nosečnice, otroci, starejši in bolniki. V Franciji v mestu Strasbourg poskusno že izvajajo pobudo, da velik del nosečnic od lokalnih oblasti brezplačno dobi ekološko sadje in zelenjavo.

Rast povpraševanja zaradi ozaveščenosti v Sloveniji dopolnjuje še Uredba o zelenem

javnem naročanju. Ta od leta 2025 določa obvezen 15-odstotni delež ekoloških živil v javnih zavodih, kot so šole, vrtci, bolnišnice ... (trenutno je 12-odstotni). Na operativni ravni njeno uresničevanje olajšuje možnost 20-odstotnega deleža izločenih sklopov iz javnega naročanja hrane. Marsikatera slovenska občina večjo nabavo lokalnih ekoloških živil že podpira z dodatnimi lastnimi sredstvi.

Še vedno spregledano pa je zmanjšanje stroškov na ekološki kmetiji zaradi odsotnosti kemičnih pripravkov, umetnih gnojil, preventivne-

ga zdravljenja živali ... Ali z besedami enega od uspešnih ekoloških živinorejcev: „Moja evidenca o zdravljenju živali je dejansko prazna. Morda tu pa tam kakšna driska.“ Upajmo, da bodo s podporo ekološkemu kmetovanju potrošniki na krožnike namesto uvožene dobili predvsem slovensko ekološko hrano, ki jo najbolj želijo in iščejo.

»UROŠ BRANKOVIČ, ZVEZA DRUŠTEV EKOLOŠKIH KMETOV SLOVENIJE

Ustanovitev panožnega krožka na temo naravovarstva

Vključitev v panožni krožek na temo varovanja narave je korak naprej za kmete.

Na KGZS smo v okviru projekta LIFE-IP NATURA. SI 19. februarja organizirali prvo delavnico za svetovalce specialiste za naravovarstvo na tematiko ustanovitve panožnega krožka na temo varovanja narave. V prvem delu smo si določili cilje delavnice in svetovalcem predstavili projekt LIFE-IP NATURA. SI, njegove cilje ter glavne dejavnosti KGZS v tem projektu. Sledil je sklop 'Panožni krožek kot oblika prenosa znanja', kjer so se svetovalci razdelili v skupine. Po skupinah so odgovarjali na vprašanja in jih zapisali na plakate. Ugotovili smo, da so koristi panožnega krožka na temo naravovarstva predvsem izmenjava izkušenj, idej in problemov med kmetovalci, ki kmetujejo na naravovarstvenih območjih oz. na naravi prijazen način, in svetovalci specialisti za naravovarstvo ter teren-

skimi kmetijskimi svetovalci. Korist panožnega krožka je tudi v tem, da lahko kmetovalci podajo pobude za spremembe ukrepov, pridobivanje novih znanj in predvsem mreženje ter spoznavanje stanja na terenu. V drugem delu delavnice smo obravnavali sklop 'Svetovalac specialist za naravovarstvo = gonilna sila krožka', kjer smo razpravljali o tem, kakšne osebnostne lastnosti mora imeti vodja panožnega krožka za naravovarstvo. Ciljne skupine panožnega krožka na temo naravovarstva so ciljno naravnani kmetje, ki želijo kmetovati na naravi prijazen način ali so vključeni v ukrepe, kot so Ekološko kmetovanje, KOPOP.

Vključitev v panožni krožek na temo varovanja narave je torej korak naprej za kmete, ki želijo aktivno prispevati k ohranjanju okolja in trajnostnemu razvoju kmetijstva.

Svetovalci specialiste na delavnici, kako ustanoviti panožni krožek

Sodelovanje v takih krožkih omogoča kmetom, da postanejo del rešitve za okoljske izzive, s katerimi se sooča sodobno kmetijstvo, ter hkrati izkoristijo priložnosti za izboljšanje svoje pridelave in poslovanja v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

Če vas zanima vključitev v panožni krožek na temo naravovarstva, se glede tega po-

zanimajte pri svetovalcu specialistu za naravovarstvo na vašem najbližjem kmetijsko-gozdarskem zavodu.

»NEJA ŽOGAN ČOKL, KGZS

Kako obvarovati drobnico pred zajedavci

Ustrezno upravljanje reje drobnice pripomore tudi k zmanjšanju okužb z zajedavci.

Paša je najbolj naraven in najcenejši način prehrane prežvekovalcev. Biotsko pestrost ohranjamo z redno rabo in obdelavo travnih površin (košnja in paša). Če so v okolju prisotna travišča s pestrejšim rastlinstvom in z več raznolikimi skupinami organizmov, so le-ta bolj produktivna. Z nepravilno rabo in obdelavo travinja vplivamo na pridelek in hranilno vrednost pridelane krme s travinja. Med nepravilne načine rabe uvrščamo preveliko število košenj in paše ter napačno časovnico pri košnji in paši. Slednje neugodno vpliva na sestavo travne ruše, saj s pretirano rabo izčrpavamo korenine gospodarsko pomembnih vrst trav in metuljnic. Za pripravo kakovostne krme s travinja je bistvenega pomena zgodnja košnja v začetku lattenja, s čimer zagotovimo, da je v krmi največ beljakovin in drugih hranilnih sestavin.

Drobnica (ovce in koze) je predvsem zaradi izrazito pašnega načina reje še bolj izpostavljena zajedavcem kot druge vrste rejnih živali. Predvsem so najbolj občutljive mlade živali, ki se prvič srečajo z zajedavci. Zajedavci izčrpavajo gostitelja s svojim prehranjevanjem, povzročajo poškodbe organov, slabijo imunski sistem in ustvarjajo ugodne pogoje za nove okužbe. Ovce in koze imajo številne zunanje in notranje zajedavce. Odrasle živali običajno dobro nadomestijo nizko stopnjo okužbe z zajedavci, vendar lahko visoka stopnja okužbe ogrozi življenje živali. Zajedavci v veliki meri prispevajo k nižji produktivnosti pri rejcih drobnice. Bolezen se lahko razlikuje od subklinične bolezni, pri kateri so živali videti zdrave, vendar delujejo pod svojim polnim potencialom, in kronične bolezni,

ki povzroči različne stopnje obolevnosti ter s tem nezadostno učinkovitost in akutno bolezen z visoko smrtnostjo.

Preprečevalni ukrepi

Za dobro načrtovanje in zatiranje zajedavcev je potrebno uporabiti več ukrepov. Vključevanje več kot enega ukrepa, kot so dobre kmetijske prakse, najboljše strategije vzreje, ustrezni biološki nadzorni ukrepi, znanstvena uporaba biotehnoških orodij in tehnik ter ustrezni kemični nadzorni ukrepi, so bistvenega pomena za doseganje trajnostnega nadzora nad zajedavci. Nadzor se doseže tudi z uporabo protizajedavskih zdravil, npr. anthelmintikov (črevesni črvi), flukicidov (jetrni in vampov metljaj) in kokcidiostatikov (kokcidij), po možnosti v kombinaciji s strategijami upravljanja.

Rezultati raziskav kažejo, da imajo ovčerejski obrati velike težave zaradi odpornosti na antihelmintike. Problematika parazitov pašnih živalih ni le problem v našem okolju, ampak je to problematika večjega obsega. Nadzor nad zajedavci ostaja resna skrb še posebej pri drobnici zaradi hitrega razvoja odpornosti zajedavcev na učinkovine v antihelmintikih.

K zmanjšanju in potrjevanju okuženosti drobnice z zajedavci imajo zelo pripomorejo tudi preventivni ukrepi v reji. Pri tem imamo v mislih ustrezno diagnostiko glede na vrsto zajedavcev, primerno

prehrano drobnice, vzdrževanje zoohigijenskih in zootehnoških pogojev, management paše, uporaba antihelmintikov v skladu z navodili, izvajanje kontrole učinkovitosti zdravljenja in vključevanjem biovarnosti.

mejo odločitev o zdravljenju živali. Živali, ki imajo visoko oceno FAMANCHA (nad 3) ali imajo visoko število fekalnih jajčec, je treba pred sezono vzreje zdraviti s preparati proti notranjim zajedavcem. Seveda pa je priporočljivo, da

Foto: Alberta Zorko

Nenehen nadzor

Redno spremljanje zdravstvenega stanja posameznih živali in tropa ter redno izvajanje parazitoloških (koproloških) preiskav sta učinkoviti metodi za diagnosticiranje zajedavskih bolezni. Rejci imajo tudi v okviru SN 2023–2027 možnost vstopa v intervencijo DŽ paša drobnice, kjer je eden od pogojev tudi zahteva po koprološki analizi blata, opravljeni spomladi pred začetkom paše in jeseni po koncu paše. Rejci lahko okužbo z zajedavci ugotovijo tudi z metodo FAMACHA, ki jim omogoča, da na podlagi ocene stopnje anemije sprej-

se poleg sistema FAMACHA uporabi tudi sistem kontrole petih kritičnih točk v kombinaciji s koprološko preiskavo, da se izključi možnost okužbe tudi z drugimi nekrvsesnimi zajedavci. Zdravljenje drobnice s proizvodi, ki ne zagotavljajo zelenega nadzora, ni le izguba časa in denarja, ampak ima za posledico tudi slabo učinkovitost, saj živali na koncu nosijo težko breme okužbe z zajedavci kljub zdravljenju.

» ALBERTA ZORKO, KGZS

Obvladovanje zajedavcev je pomembna praksa upravljanja, zato rejcem svetujemo, da so glede tega dosledni. Morebitne spremembe na posameznih živalih in v tropih je treba pravočasno sanirati, pri tem pa so vam v pomoč kmetijski svetovalci, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, in lokalni veterinarji.

Varnost otrok na kmetiji

Na kmetiji je zabrisana meja med domom in delovnim mestom, zato so otroci izpostavljeni nevarnostim, ki jih v večini domov ni.

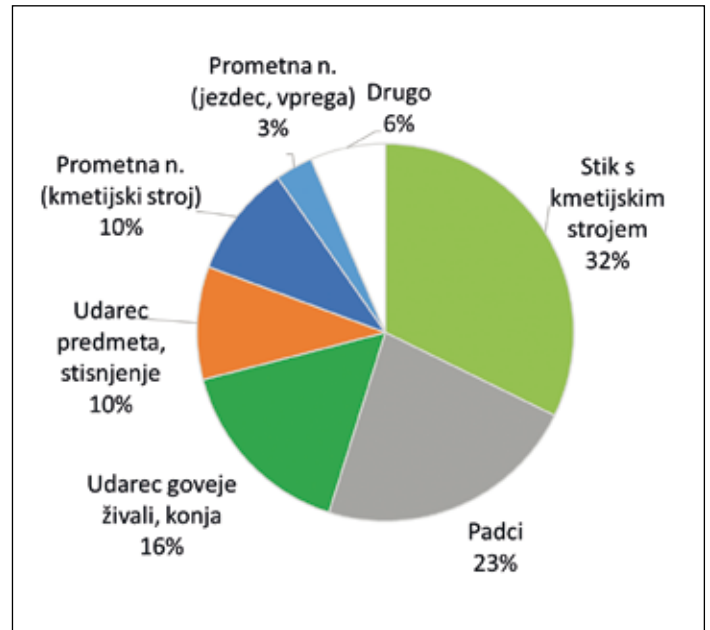
Na kmetiji starši pogosto dovolimo svojim otrokom, da so med delom z nami, ker tako lahko preživimo čas skupaj ter spodbujamo delavnost in zanimanje otrok za kmetovanje. Otroci so radovedni in kmetijo dojemajo kot velikansko igrišče. Posledice pa so lahko resne, saj otroci ne prepoznajo ali ne razumejo nevarnosti in si težko zapomnijo pravila varnega vedenja v različnih situacijah.

V Sloveniji se otroci v starosti od enega do štirinajstih let na kmetiji resno poškodujejo in so hospitalizirani zaradi različnih vzrokov, najpogosteje zaradi stika ali transporta s poljedelskimi stroji, ko otroci padejo s traktorja ali priključnega stroja in pride do povoženja ali pa jih voznik povozi na dvorišču. Sledijo nezgode zaradi ne-

zavarovanih premikajočih se delov strojev, padci v jame in izkope, otroci pa se poškodujejo tudi zaradi plezanja po balah sena in padcev med valjaste bale. Precej resnih poškodb se zgodi tudi pri stiku z živino in konji.

Varno območje

Ne glede na to, ali imamo otroke, ki odraščajo na kmetiji, ali gre za otroke, ki občasno obiščejo kmetijo, je pomembno vedeti, kako lahko otroci varno preživijo čas na kmetiji. Za mlajše otroke ustvarimo varno območje za igro, ki je ustrezno ograjeno in odmaknjeno od dejavnosti na kmetiji, ter otroke stalno nadzorujemo. Območje je primerno tudi za otroke na obisku, ki se morada ne zavedajo nevarnosti na kmetiji. Otroke naučimo raz-

Delež hospitalizacij otrok zaradi poškodb na kmetiji po vzrokih, Slovenija, 2017-2021. Vir: NIJZ

likovati med varnim območjem za igro in delovnimi območji. Prepričamo se, da so s tem seznanjeni tudi obiskovalci kmetije. Na dvorišču in v gospodarskih poslopih zavarujemo oporne zidove, škarpe in stopnice z ograjami, odprtine pa s pokrovi ali z ograjami, da otrok ne more pasti vanje. Dovožne poti in obračališča razmejimo od domačega dvorišča in igralnih površin.

Starejše otroke že lahko poučimo o varnosti na kmetiji, vendar jih je vseeno treba ves čas nadzorovati. Z otroki se dogovorimo, da nam vedno povedo, kam gredo na kmetiji. Poučimo jih o varnostnih pravilih, ki veljajo za različne dele kmetije in opravila. Prepričamo se, da razumejo, da so določena območja zanje prepovedana, na primer silosi, območja za nakladanje žita, kmetijski stroji, ograde za živali ipd. Varnostna pravila za ta območja dosledno izvajamo. Če otrok krši pravila, mu ponovno odločno razložimo nevarnosti in posledice neustreznega ravnanja.

Nova publikacija

Vse to in še več o zagotavljanju varnosti otrok si lahko preberemo v publikaciji Varnost otrok na kmetiji, objavljeni na

spletni strani Nacionalnega inštituta za javno zdravje: <https://nijz.si/publikacije/varnost-otrok-na-kmetiji/>. Do nje lahko dostopate tudi s skeniranjem priložene QR kode. V publikaciji so predstavljene glavne nevarnosti za poškodbe otrok na kmetiji, npr. traktor, kmetijski stroji, živali, bale sena, vodna zajetja, skladiščenje žita, shranjevanje gnojevke, kmetijske kemikalije ipd., in kako jih lahko preprečimo.

Otroci se učijo predvsem s posnemanjem odraslih, zato spoštujemo varnostne ukrepe, da bodo tako ravnali tudi naši otroci.

» DR. MATEJA ROK SIMON,
NACIONALNI INŠTITUT ZA JAVNO
ZDRAVJE

Projekt BroilerNet

Vključenost rejcev v razvoj perutninskega sektorja

Povpraševanje in poraba perutninskega mesa sta največja tako doma kot po svetu ter še naraščata. Pri tem pa je dejstvo, da perutninski sektor, poleg govedorejskega, prinaša tudi okoljske izzive. Posledično družba zahteva okoljsko trajnostno proizvodnjo, živalim prijaznejše proizvodne sisteme in skrb za zdravstveno varstvo živali. Vendar pa to prinaša številne podvige. Za njihovo reševanje so potrebne

preveriti njihovo tehnično in ekonomsko izvedljivost s praktičnimi testiranjimi s strani rejcev. Prav tako je aplikativna uporaba do sedaj predlaganih praks pod vplivom dejavnikov, kot sta politika in trg.

Sodelovanje kot odziv na izzive

Kot odgovor na zgoraj omenjene družbene izzive je iz programa Evropske unije Obzorje Evropa (Horizon Europe) za ob-

Sodelujoči v slovenskem delu projekta BroilerNet v okviru programa Obzorje Evropa

spremembe in prilagoditve. Zahtevan je odpornejši sektor proizvodnje pivovinskih piščancev in večja zmogljivost kmetov za obvladovanje in prilagajanje vsakodnevnih kmetijskih praks. Z znanstvenega vidika je v preteklosti že bil dosežen velik napredek na področju perutninarstva, a ločnica med znanostjo in prakso ostaja. V številnih raziskovalnih projektih so bile predlagane inovativne prakse, vendar je potrebno

dobje od 1. avgusta 2022 do 31. julija 2026 financiran projekt BroilerNet. S tvorbo aktivne mreže ljudi iz trinajstih evropskih držav, med katerimi je tudi Slovenija, si prizadevamo za izboljšanje sektorja. Projekt ponuja priložnost za soodločanje pri oblikovanju sektorja ter vpogled v dogajanje in že uveljavljene inovacije v državah Evropske unije. Vključeni partnerici, Biotehniška fakulteta (Oddelek za zoo-

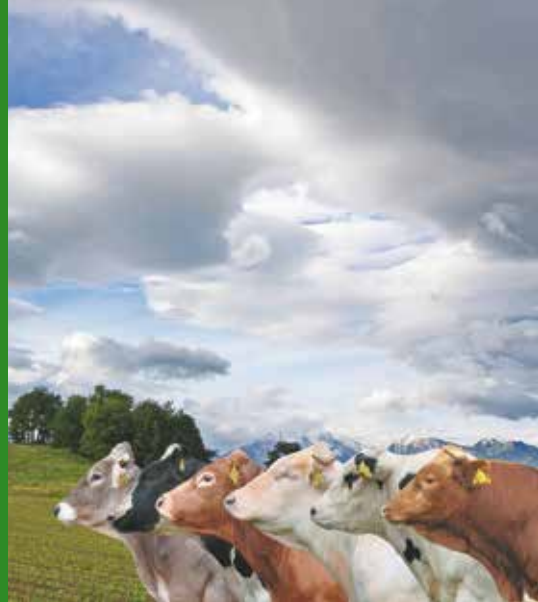
tehniko) in Perutnina Ptuj, sta k sodelovanju uspešno povabili že Kmetijsko gozdarski zavod Celje skupaj s Strokovnim odborom za perutninarstvo (iz KGZS), Perutninarstvo zadrugo Ptuj in Veterinarsko ambulanto Perutnine Ptuj. Stroka odloča o dobrih praksah, prilagojenih zahtevam različnih držav, ki jih predlagajo rejci kot rešitev za osrednje izzive, s katerimi se sooča sektor.

Do sedaj je bilo predloženih 150 izzivov sektorja na temo a) dobrobiti ptic, b) zdravstvenega varstva ptic in c) okoljske trajnosti. Strokovna komisija sodelujočih je za posamezno temo ocenila in izbrala najpomembnejše tri izzive (n = 9). Primeri izbranih izzivov za dobrobit vključujejo Stabilno podnebje in Usposabljanje rejcev, medtem ko za zdravstveno varstvo izstopajo Biovarnost in Boj proti patogeni aviarni influenci. Za izzive v okoljski trajnosti pa sta ključna Ogljični odtis in Kakovost krme. Na podlagi izzivov so bile izbrane in ocenjene dobre prakse glede na njihovo tehnično kakovost, vpliv na sektor ter verjetnost uspeha. Prakse so bile lahko strategije, ukrepi kot tudi tehnološke rešitve. Za vsak izziv je bilo izbranih pet najboljših praks skupaj z izborom prvakov za vsakega izmed njih. Prvaki so predstavljali že uveljavljene ideje, ki so bile prepoznane kot najbolj inovativne in potencialno uporabne v različnih evropskih regijah. Podrobni opisi prvakov še sledijo.

- » IZTOK POLANŠEK, KGZS - ZAVOD CELJE;
- » NEŽA POLANŠEK ROKAVEC, UL BF, ODDELEK ZA ZOOTEHNIKO;
- » MANJA ZUPAN ŠEMROV, UL BF, ODDELEK ZA ZOOTEHNIKO

Vključeni v projektu vabimo vse zainteresirane, da se nam pridružite in z nami gradite močnejši ter trajnostni perutninski sektor. Kontakt: manja.zupan.semrov@bf.uni-lj. Spremljate lahko tudi uradno spletno stran www.broilernet.eu, Twitter (X): <https://twitter.com/broilernet> in LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/broilernet/>.

KVALITETA in ZANESLJIVOST

nas in vas vodita k uspehu

ŠIROKA PONUDBA SEMENA DOMAČIH BIKOV

črno-bele, rjave, lisaste, šarole, limuzin in cikaste pasme

V KATALOGU BIKOV ZA LETO 2024

Na voljo je novi KATALOG BIKOV 2024.

Večja novost kataloga so biki ČRNO-BELE pasme z GENOMSKO PLEMENSKO VREDNOSTJO in ponudba domačega SEKSIRANEGA SEMENA. Tako so v naši ponudbi vsi biki mlečnih pasem z znano plemensko vrednostjo in ponudba domačega seksiranega semena na ženske potomke pri mlečnih in moške potomce pri mesnih pasmah. Več si lahko ogledate na spletnih straneh Osemenjevalnega centra Preska.

KGZS - Zavod LJ Osemenjevalni center Preska

Cesta v Bonovec 1, 1215 Medvode
tel.: (01) 361 12 66
e-mail: oc.preska@lj.kgzs.si

www.ocpreska.lj.kgzs.si

Skrb za zdravje ljudi in varovanje okolja

Neppravilna uporaba fitofarmaceutskih sredstev (FFS) lahko pomeni tveganje za zdravje ljudi in okolje.

Začenja se delo na njivah, v sadovnjakih in vinogradih, zato Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) in Čebelarska zveza Slovenije pozivajo vse uporabnike k pravilni uporabi FFS.

Pravica do zdravega okolja je temeljna pravica vseh državljanov, zato je pravilna uporaba FFS velika odgovornost vsakega uporabnika teh sredstev. Dostopnost in uporaba FFS sta regulirani pravici, ki ju posameznik pridobi z izkazanim znanjem o ravnanju s FFS z namenom, da z uporabo FFS ne povzroča nesprejemljivega tveganja za okolje in zdravje ljudi.

Zakaj se rabi FFS

FFS se v kmetijstvu uporabljajo za varstvo rastlin in pridelkov pred škodljivci in plevelom. Njihove učinkovine vsebujejo snovi, ki imajo lahko nevarne lastnosti in jih je treba zaradi varovanja zdravja ljudi in okolja pred dajanjem v promet oceniti in določiti njihovo sprejemljivo uporabo. Slovenija in države članice Evropske unije spodbujajo in podpirajo alternativne metode varstva rastlin pred kemičnimi FFS, vendar so kemična FFS pri današnjem načinu kmetovanja še vedno potrebna.

MKGP in UVHVVR v prvi vrsti spodbujata okolju prijaznejše metode varstva rastlin in celovito ravnanje s kmetijskimi rastlinami. Med glavnimi preventivni ukrepi so izbira rastišča, kolobarjenje, čas in gostota setve oziroma sajenja, setev mešanih ali vmesnih posevkov ter uporaba odpornih sort.

Pri varstvu rastlin imajo prednost metode z nizkim tveganjem, kamor spadajo fizikalni in biotehniški ukrepi, uporaba koristnih organizmov za biotično varstvo rastlin, uporaba

FFS na podlagi izvlečkov, mikroorganizmov, rastlinskih izvlečkov, feromonov in podobnih snovi, uporaba osnovnih snovi in uporaba FFS, dovoljenih za ekološko pridelavo.

Pridelovalec mora nasad ali posevek redno pregledovati in na podlagi lastne presoje ter izkušenj izbrati najprimernejšo metodo varstva rastlin oziroma ustrezno kombinacijo metod. FFS uporabi le takrat, ko presodi, da z metodami varstva rastlin z nizkim tveganjem ni mogoče zagotoviti zadovoljivega učinka obvladovanja škodljivih organizmov.

Kaj je treba upoštevati

V primeru uporabe FFS je treba upoštevati tudi informacije o pragu škodljivosti, primernem času uporabe FFS in druge nasvete o uporabi tistih FFS, ki so ciljno naravnana za čim manjšo škodljivost za zdravje ljudi, neciljne organizme in okolje.

Glavna načela, ki jih mora upoštevati vsak uporabnik FFS:

- V Sloveniji je dovoljeno uporabljati le FFS, za katera je bila izdana odločba o registraciji, dovoljenje za

Foto: MKGP

nujne primere, dovoljenje za vzporedno trgovanje ali dovoljenje za raziskave in razvoj.

- Uporaba FFS je dovoljena le na gojenih rastlinah in zoper škodljive organizme, ki so navedeni na etiketi FFS ter navodilu za uporabo.
- Setev semena, tretiranega s čebelam nevarnim FFS, lahko izvajamo s podtlaknimi pnevmatskimi sejalnimi le, če so opremljene z napravo za zmanjšanje odnašanja prašnih delcev z zračnim tokom v okolico.
- S prazno embalažo je treba ravnati v skladu z navodili proizvajalca oziroma navodili za uporabo FFS.

- Ne škropimo v vetrovnem vremenu. Preprečiti je treba zanašanje škropilne brozge na sosednje njivske in urbane površine.

- Pri delu s FFS je treba uporabiti primerno vzdrževano in predpisano osebno varovalno opremo.

- Škropilno brozgo in spiranje naprav pripravljamo na mestu, namenjenemu polnjenju in mešanju FFS, ki je ustrezno opremljeno ter zavarovano, da morebitno razlitje ne doseže vodnih virov in odtočnih kanalov. V primeru tretiranja parcel, ki se nahajajo v bližini voda, je treba upoštevati varnostne pasove, ki so navedeni v navodilu za uporabo ali določeni s predpisi, ki urejajo področje voda.

Ključni dejavnik za pridelavo kakovostne in varne hrane ter varovanje zdravja ljudi in okolja, ki sledi skupnim prizadevanjem za vzpostavitev trajnostne kmetijske pridelave v Evropski uniji, je usposabljanje pridelovalcev in uporabnikov FFS.

»URŠA DOLINŠEK, MKGP
– UVHVVR

Nevarno za čebele

FFS, ki predstavljajo tveganje za čebele in druge oprasovalce, so označena z znakom »Nevarno za čebele«. Pri njihovi uporabi je treba upoštevati naslednje:

- cvetoča podrast v trajnih nasadih mora biti v času tretiranja s FFS pokošena oziroma mora biti na drug način preprečeno, da bi jo FFS dosegla,
- uporaba sistemskih čebelam nevarnih FFS je prepovedana v času cvetenja gojenih rastlin,
- uporaba kontaktnih čebelam nevarnih FFS v času cvetenja gojenih rastlin in podnevi ni dovoljena, dovoljena je le v nočnem času – dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom, razen če je na etiketi in navodilu za uporabo navedeno, da je uporaba takega sredstva v celoti prepovedana v času cvetenja,
- pri uporabi čebelam nevarnih FFS je treba preprečiti zanašanje na sosednje površine s cvetočimi rastlinami.

Dan je bil čudovit ...

Sredi Ljubljane je spet zadišalo po dobrotah slovenskega podeželja.

Konec marca je na Pogačarjevem trgu v Ljubljani zaživelo tradicionalno Podeželje v mestu – velika noč na podeželju v krasnem vremenu in ob zvokih res imenitne velike lajne, ki sta jo izmenično vrtela Mare in Irena, člana kulturnega društva Kranjski komedijanti. Hitenje ob jutranjem postavljanju stojnic, na katere so kmetje z različnih delov Slovenije razložili svoje pridelke in izdelke, se je prelilo v pravo tržno vzdušje v središču Ljubljane.

Obiskovalci dogodka so si z zanimanjem ogledovali ponudbo na stojnicah, obujali poznanstva in se srečevali z gospodarji kmetij. Ti vedno radi kramljajo in odgovarjajo na vedoželjna vprašanja ter kupcem ponujajo odgovor, zakaj se je za nakup njihovih izdelkov smiselno odločiti. Na 43 stojnicah se je našlo marsikaj všečnega tako očesu kot brbončicam.

Da nas opazijo

Jani s turistične kmetije Dervarič na dogodkih Podeželje v mestu sodeluje že prek deset let. Ponujal je vina, olja, semena, v času pred veliko nočjo je veliko zanimanja za orehe. »Na dogodku pridobimo nove stranke in ohranjamo stare, ki se k nam vračajo in jim izdelke med letom tudi dostavljamo. Prav tako se mi zdi pomembno, da se kmetje predstavljamo povezani, da skupaj sodelujemo pri promociji,« pove Jani.

Miha je predstavnik šeste generacije družine Mori, ki kmetuje na Koroškem. Na pohvale glede izstopajoče lepe embalaže kolekcije olj kmetije Lindenhof razloži, da se s svojimi izdelki želi zasidrati v sklop poslovnih daril. »Proračuni so malo višji, zahteva nekoliko več dela, a trudimo se biti tudi glede embalaže korak pred konkurenco,« pove Miha, ki v kmetijstvu vidi prihodnost, ima vizijo, upanje in

zaenkrat tudi voljo, da mu bo uspelo. Vsaka prodaja na dogodku se običajno čez nekaj mesecev odraža kot naročilo izdelkov prek spletne strani. »Kmetija nosi ime nemškega izvora, ki izhaja iz prisotnosti lipovega drevoreda, ki je nekdanj rasel pod našo hišo. Doma smo uporabljali zadnje tri črke imena Hof, a sem obudil blagovno znamko Lindenhof, ker je bolj spevna in lažje zapomnljiva. Me pa večkrat kdo vpraša glede imena,« razloži Miha.

Na čedni stojnici kmetije Čeh s Ptuja zgodbo kmetije in ponudbo suhe čebule in česna vličnih embalažah ponuja Sandra. »Smo družinska kmetija in se ukvarjamo le s kmetijstvom. Največ prodamo doma na kmetiji, izdelke pa prodajamo tudi v različnih butičnih trgovinah. V hlevu imamo 350 glav goveje živine, pridelujemo čebulo, česen, krompir in zelje. Danes se predstavljamo s suho čebulo in česnom. Posušeni del je aktualen celo leto,« opiše kmetijo. Letos so prišli prvič na Podeželje v mestu z željo, da se srečajo s strankami, ki jim izdelke pošiljajo po pošti. Poleg teh so njihovi izdelki navdušili tudi nove stranke. Računa, da se bodo rezultati sodelovanja na dogodku še pokazali.

Tatjana s Planine nad Ajdovščino z družino kmetuje na kmetiji Pri Nežnih. Rada pride v Ljubljano pred-

jo prevzel sin, a nikoli ne več. »Midva z možem sva se odločila za kmetijo in živiva le od kmetijstva, morda se otroci ne bodo.«

Dan je bil čudovit. Veliko je bilo stalnih strank, ker pridejo na Podeželje v mestu in so veseli dogodka. Kot Slovenijo v malem opiše Podeželje v mestu Matej Petelin, ki na družinski kmetiji v Dutovljah na Krasu nadaljuje že več kot stoletno tradicijo čebelarjenja. Poleg tega vzgajajo 5.000 trt in pridelujejo zelenjavo, ki jo

navade in so pozitivno usmerjeni,« pravi Matej.

Bogat spremljevalni program

Posebno mesto je bilo na tokratnem dogodku namenjeno predstavitvi kmetov in rokodelcev madžarske manjšine v Prekmurju, ki jo je v sodelovanju s KGZS pripravil Lisztov inštitut. Tako je ljudske napeve ob igranju na citre in petju interpretiralo pet mladih članov skupine Űj Muravidék Citeraegyüttes iz

Simona in Jani Božič: Na Podeželju v mestu pridobimo nove stranke in ohranjamo stare.

Podeželje v mestu bo ponovno zaživelo v soboto, 11. maja. Takrat bo v znamenju festivala Dobrote slovenskih kmetij. Lepo vabljeni!

stavit grozdni sok in marelični nektar. Sokove prodaja v različnih gostinskih objektih, dobavlja jih tudi gostilni Ane Roš. Sokovi so prejemniki priznanj festivala Dobrote slovenskih kmetij in sejma AGRA. »Izdelkov ne označujemo s priznanji, gre bolj za osebno potrditev, da delamo dobro,« pove Tatjana, ki upa, da bo kmeti-

prodajo v Trst. »Ljudje, ki se zavedajo dobre hrane, bodo vedno poiskali kmeta. Sam vedno razmišljam, kako fajn je imeti tako širok spekter znanj, kot ga potrebuješ v življenju kmeta. Prav tako je na kmetiji lažje učiti življenja otroke. Z delom jim pokažeš neko pot. Ni nujno, da se bodo kasneje ukvarjali s kmetovanjem, a dobijo delovne

Dobrovnika. Pomen velikonočnega obdobja je osvetlil ljubljanski stolni prošt Jožef Lap. Razložil je pomen butaric, velikonočnih jedi in družjenja v velikonočnem času. Ta je prav poseben zaradi verskega pomena, povezanosti s pomladjo, obujanja kulturne dediščine, družinskih srečanj in sporočila upanja, ki ga prinaša. Dogajanje na trgu je povezoval Franci Peternelj.

»TATJANA VRBOŠEK, KGZS

56. MOS vas vabi

Jeseni svoja vrata odpira največji in najbolj tradicionalni sejem v Celju in širši okolici – 56. MOS. Letošnji sejem bo potekal med 18. in 22. septembrom, poleg bogate tradicije in trajnostne vizije pa vsako leto prinaša tudi veliko novosti.

MOS je eden najpomembnejših poslovnih dogodkov v regiji, ki privablja pozornost tako razstavljalcev kot obiskovalcev. Lani se je na MOS-u predstavilo 600 direktnih razstavljalcev iz desetih držav. Skupaj so predstavili več kot 1.000 prizna-

nih blagovnih znamk tako iz Slovenije kot iz tujine, obiskalo pa ga je več kot 65.000 obiskovalcev.

Vabimo vas, da se predstavite v segmentu MOS TURIZEM, kjer lahko promovirate svoje podjetje, zavod, društvo, prodajate svoje izdelke in storitve ter pridobivate potencialne stranke. Predstavniki kulinaričnega turizma, turističnih kmetij, zelenih in trajnostnih turističnih destinacij, kampinga in karavaninga - ne odlašajte, rezervirajte svoj prostor čim prej in izkoristite edinstveno priložnost za navezovanje poslovnih stikov in uspešno promocijo svojega podjetja!

Za člane KGZS smo pripravili posebno ugodnost – nudimo vam možnost najema lesene stojnice in 6 m² razstavnega prostora za samo 528,30 evra (brez ddv). Cena vključuje neopremljen prostor z lesenim pultom in steno, prijavnino, spletni katalog in ekološko nadomestilo.

Za več informacij o prijavi in udeležbi se obrnite na Ireno Škorja na e-naslov: irena.skorja@ce-sejem.si. Pohitite s prijavo, saj je število prostih mest omejeno!

Ne zamudite svoje priložnosti in že danes postanite razstavljalcev na 56. MOS-u!

SLS

NIČ O KMETU, BREZ KMETA!

Pred 120 leti je Janez E. Krek v dunajskem parlamentu zagovarjal: "Temelj po moji zamisli in skušnji je edino pravi: materialno urediti kmeta predvsem, ker koder priganja lakota, tam ni mesta niti idealom niti moraliziranju." In s svojim delovanjem pred potujčenjem in uničenjem rešil na tisoče slovenskih kmetij in s tem slovenski narod.

Danes Slovenska ljudska stranka ta boj nadaljuje v Sloveniji in v Bruslju. V zadnjih dveh mandatih je bila z evropskim poslancem in kmetom Francem Bogovičem edina v Evropskem parlamentu, ki se je aktivno postavila v bran slovenskemu kmetu proti kratkovidnemu ideološkemu omejevanju kmetovanja.

Zato podprite SLS na evropskih volitvah 9. junija 2024 in skupaj nadaljujmo boj za slovenskega kmeta in slovenski narod.

Močna EU za vse

SLS

- ZA varno Evropo brez nezakonitih migracij
- ZA slovenskega kmeta in zaščito naše prehranske varnosti
- ZA odpravo prepovedi avtomobilov na bencin ali dizel
- ZA energetska neodvisnost brez idealiziranja zelenega prehoda
- ZA krepitev jedrske energije
- ZA svobodo govora in demokracijo
- ZA konkurenčno evropsko gospodarstvo in blaginjo vseh
- ZA skupno varnostno in zunanjo politiko Evropske unije

N.Si za močno kmetijstvo in kakovostno domačo hrano.

Priznati si moramo, da je EU na številnih področjih spodletelo, zato je **potreben nov pristop**. Evropa bo močna toliko, kolikor bo močan njen srednji razred. Steber skupne kmetijske politike po letu 2027 morajo postati **družinske kmetije** z raznoliko proizvodnjo in dopolnilnimi dejavnostmi.

Kmetje so tisti, ki pridelujejo hrano in skrbijo za obdelanost podeželja, zato so deležni vse naše podpore. Samooskrba s hrano je strateškega pomena, za vsako državo članico in Evropsko unijo kot celoto.

Zagotavljanje kakovostne domače hrane in ohranjanje domačega kmetijstva postavljamo v središče naših prizadevanj. Nasprotujemo poskusom različnih skupin, da z nespametnimi birokratskimi ukrepi in z neuresničljivimi zahtevami uničijo slovensko in evropsko kmetijstvo.

Varstvo okolja ne sme nerazumno omejevati gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči in kmetijske pridelave, kar še posebej velja za območja Nature 2000. **Zeleni prehod je dejstvo, izvesti pa ga moramo pametno**. Prepoved avtomobilov na notranje izgorevanje in kurjenje na drva sta samo dva nesmisla, ki v ljudeh vzbujata odpor in nas od zelenega prehoda oddaljujeta.

Evropa. Blizu našim ljudem.

Kandidatke in kandidati NSi na letošnjih volitvah v Evropski parlament.

Evropa potrebuje nov zagon. Evropa potrebuje Novo Slovenijo.

MATEJ TONIN

KATJA BERK BEVC

DAVID KLOBASA

MOJCA ERJAVEC

MOJCA SOJAR

JANEZ CIGLER KRALJ

VIDA ČADONIČ ŠPELIČ

JERNEJ VRTOVEC

LJUDMILA NOVAK

Ko vreme ne predstavlja tveganja

Optimum
AQUAmax

PIONEER
MADE TO GROW™

CORTEVA
agriscience

Corteva Agriscience SLO d.o.o., Markišavska ulica 10, 9000 Murska Sobota, Tel.: 02 521 36 20, www.corteva.si
TM © SM Blagovne znamke podjetja Corteva Agriscience in njegovih povezanih podjetij. © 2024 Corteva.

Pioneer hibridi koruze za setev 2024

ZRNJE	ZRNJE IN SILAŽA	SILAŽA
P8904 FAO 300 AQ hibrid Idealen ekonomski efekt	P9241 FAO 350 AQ hibrid Najbolj stabilen in razširjen	P9978 FAO 400 Hibrid rekordnih pridelkov
P8834 FAO 300 AQ hibrid Pravi izbor v proizvodnji zrna	P9486 FAO 360 AQ hibrid Prava izbira v suši	P9911 FAO 410 AQ hibrid Vrhunski silažni hibrid
P9074 FAO 300 Idealen izbor v proizvodnji zrna	P9639 FAO 360 NOVO Idealna kombinacija zrnja in silaže	P0217 FAO 430 AQ hibrid Rekordni pridelki silaže in zrnja
P9590 FAO 320 Za mlinsko predelovalno industrijo	P9363 FAO 370 Visoki pridelki in odlična stabilnost	P0710 FAO 450 AQ hibrid Zrnje na Primorskem, silaža po celotni Sloveniji
P9398 FAO 330 AQ hibrid NOVO Rekordni pridelki zrnja	P9757 FAO 390 Najvišja rodnost zrnja in silaže	P0937 FAO 490 Zrnje na Primorskem, silaža povsod
P9610 FAO 350 AQ hibrid Šampion srednje zrelostne skupine	P9903 FAO 400 AQ hibrid Zmagovalec na lahkih tleh	P1241 FAO 550 AQ hibrid Pravi izbor za Primorsko

AQ -pomeni **Optimum® AQUAmax® hibrid**

V ponudbi je seme "LumiGEN™ STANDARD" in seme "LumiGEN™ PREMIUM". Seme "LumiGEN™ PREMIUM" je tretirano z osnovnim fungicidom, z insekticidom proti talnim škodljivcem, z odvračalom za ptice in biostimulatorjem rasti ter ga je potrebno predhodno naročiti v vaši trgovini.

Dodatno v ponudbi:

BIO seme hibridov koruze P9074 in P9241

Sončnice: visoko oljna P64HE133 in pisana, za ptice P64BB01

Novo! GOSPODARJENJE Z DUŠIKOM

Višji pridelek, prijazno okolju.

Utrisha® N
BIOSTIMULATOR

Ujemimo dušik iz zraka – za boljšo rast rastlin.

Kupite 4, 5, 6 ali 7 vreč 25 MK koruze in Corteva Pioneer kapa je vaša.

Če pa kupite 8 vreč 25 MK koruze, prejmete Pioneer hlače.

Količinski popust: Ob nakupu 16 vreč in več dobite še poseben popust, in sicer 1 evro za vsako vrečo.

Kako v klub in do bonitet:
Vprašajte v vaši trgovini ali na naši internet strani
www.corteva.si
ali tel.: 02 521 36 20.

Kakovost s podeželja

Ponudba za sodelovanje na sejmu Narava-zdravje 2024

Tudi letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Gospodarskim razstaviščem ponuja možnost cenejšega nastopa na 54. sejmu Narava-zdravje, ki bo potekal od 10. do 13. oktobra 2024 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Vzporedno bo s sejmom potekala 30. razstava eksotičnih živali Bioexo.

Zakaj je pomembno sodelovati na sejmu

Letos smo vam pripravili še posebej ugodno ponudbo, da bi lahko s čim manj stroški predstavili svojo dopolnilno dejavnost in prišli do kupcev. Naša želja je, da bi se za sodelovanje na sejmu odločilo čim več kmetij in da s tem pokažemo prebivalcem mesta Ljubljana in drugim, kako kakovostne pridelke in izdelke ponuja sloven-

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) nudi tistim, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji, kakovosten servis, naj bo to svetovanje, pomoč pri registraciji, tudi tehnološko svetovanje ali usmeritve, kako tržiti svoje izdelke. Dejstvo je namreč, da so dopolnilne dejavnosti na kmetiji zaradi večinsoma majhnih kmetij v Sloveniji vse bolj iskan način, kako povečati dohodke, si zagotoviti delovno mesto in ohraniti ter razvijati kmetijo. V veliko primerih je prav dopolnilna dejavnost eden od razlogov, da se mladi lažje odločijo za prevzem kmetije.

Seveda stvari še niso popolne. Raziskave kažejo, da bi bilo dopolnilnih dejavnosti in podjetništva na podeželju lahko še veliko več. Zato bomo na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije v prihodnje večjo

jem Narava-zdravje.

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite približno 18.000 obiskovalcem sejma Narava-zdravje 2024!

Ne prezrite

Prijava je možna le za celotno trajanje sejma (4 dni).

Rok za prijavo: **27. avgust 2024** (možne so samo pisne prijave).

Prosimo, da izpolnjeno prijavnico pošljete na naslov: Gospodarsko razstavišče d.o.o., Dunajska cesta 18, 1000 Ljubljana ali na e-naslov: narava.zdravje@gr-sejem.si. Poleg ustrezne prijave sta pogoj za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrezna dokumentacija za prodajo. Če ne boste pravočasno oddali prijave, vam ne moremo zagotoviti možnosti udeležbe na sejmu, cene razstavnega prostora ali vpisa v sejemski katalog!

Več o sejmu si lahko preberete na spletni strani organizatorja www.narava-zdravje.si, dodatne informacije glede sodelovanja pa lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si/narava-zdravje ali pa vam jih posreduje kontaktna oseba.

» ROBERT PEKLAJ, KGZS

Kontakti

Kontaktna oseba Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije:

Robert Peklaj
robert.peklaj@kgzs.si
tel.: 041 779 132

Kontaktna oseba Gospodarskega razstavišča:

Aljaž Škarabot
aljaz.skarabot@gr-sejem.si
tel.: 051 620 522

ski kmet. Sodelovanje na sejmu je hkrati tudi priložnost, da vzpostavite stik z novimi kupci in da s prodajo za pošteno ceno dobite potrdilo o kakovosti vaših izdelkov.

pozornost namenili pridobivanju in posredovanju posebnih znanj. Prav tako si bomo prizadevali za lažji in organiziran dostop do kupcev, kamor sodi tudi nastop na sejmih, kot je se-

EKO
certifikat

Kontaktni insekticid

Asset Five

- Vsebuje piretrin 5 %
- Široka registracija
- Kratka karenca
- Dovoljen v ekološki pridelavi

SEJEM NARAVA-ZDRAVJE
Živim zdravo z naravo
10.-13. 10. 2024
GR70^{LET}

metrob®

080 16 22

www.metrob.si

Fitofarmaceutska sredstva uporabljajte varno.
Pred uporabo vedno preberite etiketo in informacije o sredstvu.

Razumeti krave – pričenja se novo partnerstvo

O tem in še marsičem piše v knjigi kmetovalca in kmetijske moralne avtoritete Martina Otta, zapisano po predavanjih »iz glave«.

Krava je primerljiva z uro, siri in čokolado. Seveda vsi vemo, da je obstajala s svojim telesom in sposobnostmi dosti prej kot marketinško deklarirani znameniti švicarski proizvodi. Da ne bo pomote, švicarske proizvode cenimo zavoljo natančnosti, tradicionalnosti in prvinske kakovosti. Krava pa nam je še bližje kot mati pri živalski vrsti govedo, ki je v Sloveniji najbolj razširjena domača žival in jo želimo ohraniti.

V arhetipskem pomenu se krava pojavlja kot razpoloženje zaupanja in varnosti v vsakdanjem kmečkem življenju, kot neke vrste podedovani del duše kmetije in tradicije. Energijsko je rejo krav težko opustiti. Že slovenski rek pove, da bo konec s kmetijo, ko bo šla zadnja krava od hiše. Krava je temeljna »mati«, ker v hlevu ali na pašniku povrže sama. Tekom življenja je lahko samo za hranjenje mladiča, lahko pa je molznica. V vsakem primeru daje najodličnejše iztrebke za neposredno in posredno gnojenje, po smrti pa za seboj pusti

kožo, rogove, parklje in surovino za najboljše nedeljske juhe. V številkah Zelene dežele v letu 2024 bo izluščeno najpomembnejše razmišljanje in opazovanje kmetovalca Martina Otta s posestva Rainau v Švici. Predstavljene bodo posledice prežvekovanja in obnašanja, ki dajo misliti ter nagovarjajo in aktivirajo budno prisotnost rejca. Predavatelj in kmet Martin Ott je tudi social-

ni pedagog in izobraževalec, ki ne navdušuje le kmetov in prehranskih strokovnjakov, ampak zlasti preproste ljudi. Njegova sposobnost je povezovanje ljudi v najširšem pomenu besede. V svojih predavanjih zna nagovoriti kmetovalce in kupce, tako da jim odpre podzavest, da iz zaspanega pride na svetlo, ali z drugimi besedami, da vzklije razum.

V preteklosti smo večkrat obi-

skali kmetijo z Meto Vrhunc in s Cvetko Jagodič, da smo neposredno slišali in videli ta kmetijski prestiž. Obisk pusti odprta vprašanja, ki so največji pomočnik na poti razvoja. Glasi se takole: Žival reagira na osnovne vzorce, ki so povezani z njeno lastno obliko.

Maja Klemen Cokan, KGZS - Zavod Celje

CREINA
CISTERNE ZA GNOJENJE Z NIZKIMI IZPUSTI

CELOVITA REŠITEV ZA MANJŠE IN GORSKE KMETIJE

DEPONATOR GNOJEVKE S KROŽNO BRANO ZA POLJEDELCE

Več informacij na:
 051 360 097
 info@creina.si
 www.creina.si

NAGRADNA UGANKA

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 10. maja na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po e-pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si s svojim imenom in naslovom.

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo **GREGORJEVO**.

Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagajencev: Boris Mozetič, Volčja Draga; Simon Cvetko, Cerknica; Milojka Lednik, Kobarid; Anton Muc, Metlika; Milena Pucelj, Straža. Čestitamo!

Koruzna z večjim zrnom, sestavljenim iz pretežno mehkejšega škrobnatega jedra	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Talni škodljivec	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avtohtona sorta rdeče detelje	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zeljna rastlina z rumenimi cvetovi, mlada uporabna kot solata	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Listopadni grm z rumenimi cvetovi iz družine metuljnic (<i>Laburnum</i>)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avgusta cvetoče drevo, znano tudi pod imenom čebelje drevo	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zdravstveno varstvo domačih živali	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Revirni gozdar	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Škodljive nematode v kmetijstvu	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Rastlina s srhkimi listi in zvončastimi vijoličnimi cvetovi iz družine <i>Boraginaceae</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Prebivalec Efeza	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

NAGRADNA KRIŽANKA

							AVTOR: MARJAN GRABNER	ODPADNA VODA	AMERIŠKA IGRALKA TOMEI	POKOJNI GANSKI DIPLOMAT (KOFI)	PESNIK, KI MU GRE LE ZA RIMO	SILVA ČUŠIN	ČAKALNI ROK V PRAVU	STARODAVNI ATENSKI DRŽAVNIK
							TABORIŠČE PRI PRIJEDORJU V SZ. BOSNI							
							SODELAVEC LISTA DANICA ILIRSKA							
							KONJ RJAVE BARVE					RAFKO IRGOLIČ NEMŠKI PISATELJ (WILHELM)		
							MESTO V ANDALUZIJI MESTO V SEVERNI ITALIJI							
					NAŠ STROJNIK (ZORAN) DRUŠTVENINA									
PRAZEN RAVEN PROSTOR PRED KAKIM VELIKIM POSLOPTEM, PLOŠČAD	LIKOVNO ZNAMENJE	NEKDANJA AMERIŠKA TENIŠKA IGRALKA WILLIAMS	SLOJ SNOVI	STAR IZRAZ ZA LOČEK	ALAIN DELON	PODIRALEC DREVES LADIN TERENEC		PIANIST BERTONCELJ RADIOAKT. KOVINA (U)						
KRAJŠA ZABAVNA SKLADBA							LUBAD (ZAHODNO) PRIPRAVA ZA KAJENJE				NAŠA TOVARNA TOALETNEGA PAPIRJA			
NAJVEČJI DALMATINSKI OTOK					JASNO NEBO AMERIŠKI IGRALEC PITT						ŠIBICA			
MATERIAL, KI PLAVA NA VODI				NAŠ IGRALEC (IVO) RAZKOŠNA KOČIJA Z VPREGO		LETNI PREJEMKI MONARHIJE PRIPOVEDNIŠTVO					VIDA PETROVIČ RÖDITELJ NA ČELU DRUŽINE			
RAČUNALNIŠKA TIPKA VNAŠALKA					PAZNIK PRIPRTIH OSEB POPOLNA PRAZINA						TANKA MREŽASTA TKANINA DROGA, NARKOTIK			
MARIJAN AMALIETTI			FOTELJU PODOBEN SEDEŽ SOBOSLIKAR					ODRASLA ŽUŽELKA KNJIŽNI FORMAT, OSMERKA						
POSEBEJ OBLIKOVANA STOPNIČKA ZA VADBO PRI AEROBIKI	MODA SREDNJIH KRIL DESKA ZA PLOT					PRAVOSL. SVETA PODOBA STEKLENI DRAGULJ					ANDREJA MALI KIRURG BRECELJ			
TEKOČ PADEK VODE				VEČJI KOS DEBLA, PANJ POTEK Z NOŽEM			JEZDNI ŽIVAL Z GRBO ŽELEZOV OKSID							
ČRNO DUHOVNIŠKO OBLAČILO, SUTANA					NOTNI ZAPIS SKLADBE OZNAKA ROMUNIJE			GRŠKA REKA, EVROTAS SLAVKO TIHEC				EDVARD RAVNIKAR		
KNJIŽNO STOJALO S POLICAMI						SIMBOLNA PONAZORITEV KRISTUSOVEGA ROJSTVA								
SONČNIK (STAR.)						VELIK, UDOBEN AVTOBUS ZA POTOVANJA								

POMOČ: IMAGO - žuželka na zadnji razvojni stopnji, razvita, odrasla žuželka v zoologiji, **LINARES** - drugo najpomembnejše mesto v španski provinci Jaen v Andaluziji, **RAABE, Wilhelm** - nemški pisatelj, avtor romana *Kronika Vrabčje ulice*

Geslo križanke pošljite do 15. maja na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA.

Odgovor lahko pošljete tudi po elektronski pošti na naslov zelena.dezela@kgzs.si, seveda s pripisom NAGRADNA KRIŽANKA in vašimi podatki.

Med pravilnimi odgovori bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade.

Med prispelimi odgovori (pravilna rešitev je bila POMLAD PRIHAJA) bodo nagrado prejeli: Slavko Cerkvenc, Lokev; Milka Kolarič, Zgornja Korena; Damjan Matkovič, Dragatuš; Karin Premoša, Mala Nedelja; Pavla Vrhunec, Selca. Čestitamo!

S kmetije za Vas

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ČZD Kmečki glas in Časnik Finance s portalom Agrobiznis vabijo k sodelovanju v akciji S kmetije za Vas.

KDO LAHKO SODELUJE?

Kmetije, ki so svojimi pridelki, izdelki ali storitvami prisotne na trgu. Kmetije, ki so v zadnjih petih letih v akciji že sodelovale, do prijave niso upravičene.

V prijavi navedite osnovne podatke o kmetiji in njeni velikosti, opišite vašo ponudbo ter katere trženjske in prodajne kanale uporabljate. Navedite glavne prelomnice v dosedanjem razvoju kmetije. Na kratko napišite še, kaj novega načrtujete pri ponudbi in trženju. Pisne prijave pošljite po elektronski ali navadni pošti.

KAJ IN KAKO SE OCENJUJE?

Izbor obiska prijavljenih kmetij opravi komisija, ki jo sestavljajo predstavniki organizatorjev. Komisija bo ocenjevala izvirnost, domiselnost, učinkovitost promocije in prodaje ter celostno podobo kmetije. Komisija si bo vašo kmetijo ogledala junija po predhodni najavi.

KJE BODO RAZGLAŠENI ZMAGOVALCI?

Ocenjene kmetije bomo predstavili na sejmu Agra v Gornji Radgoni. Zmagovalna kmetija prejme priznanje zlata sončnica, denarno nagrado v vrednosti 300 evrov in brezplačen oglas v Zeleni deželi v vrednosti 700 evrov. Vse ocenjene kmetije prejmejo priznanje za sodelovanje in letni dostop do www.finance.si.

Kmetije bodo predstavljene tudi v tedniku Kmečki glas in na spletnem portalu www.kmeckiglas.com, na portalu agrobiznis.finance.si, v glasilu KGZS Zelena dežela ter na spletni strani kgzs.si.

Vsaka kmetija bo predstavljena tudi v krajšem videoposnetku, ki ga bo izdelal Kmečki glas.

KAKO IN DO KDAJ SE LAHKO PRIJAVITE?

Prijavite se lahko do **10. maja 2024** po e-pošti kgzs@kgzs.si ali pisno na **KGZS, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana** s pripisom »S KMETIJE ZA VAS«.

V prijavi navedite ime, priimek in točen naslov nosilca kmetije, številko prenosnega telefona in e-poštni naslov ter priložite opis kmetije in ponudbe po prej omenjenih vprašanjih.